

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	1332
Land:	Afghanistan
Kilde:	Migrationsverket – Swedish Migration Agency
Titel:	Afghanistan: Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande (version 1.0)
Udgivet:	29. april 2022
Optaget på baggrundsmaterialet:	2. juni 2022

LANDINFORMATION

Afghanistan

Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande

MA02 2022-01-13

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation](#) (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande

2022-04-29, version 1.0

Rapporten är utgiven av Nationella operativa avdelningen,
Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys.
Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, ©
Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2022.
Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehållsförteckning

1. Summary.....	6
2. Inledning	9
2.1 Bakgrund och avgränsning.....	9
2.2 Informationsläge, källor och metod.....	10
2.2.1 Metoddiskussion om ACLED- och UCDP-data.....	12
3. Säkerhetsutvecklingen i Afghanistan efter republikens fall	15
3.1 Förändrad säkerhetsdynamik.....	15
3.2 Säkerhetsutvecklingens påverkan på civilpersoner	16
3.2.1 Angrepp mot personer med koppling till den förra regeringen	18
3.3 Vägsäkerhet.....	20
3.4 Säkerhetsincidenter och spänningar i gränsområden	20
4. Konfliktaktörer	22
4.1 Talibanrörelsen.....	22
4.1.1 Det andra emiratet i ett delvis nytt Afghanistan	22
4.1.2 Lokal variation.....	23
4.1.3 Sammanhållning och disciplin av fotsoldater.....	24
4.2 Islamiska staten Khorasanprovinsen (ISKP)	27
4.2.1 Generellt om aktivitet, kapacitet och geografisk räckvidd	27
4.2.2 Primära måltavlor för ISKP	29
4.3 Nationella motståndsfronten (NRF) och andra motståndsgupper	30
4.4 Utländska väpnade grupper i landet	31
5. Våldsincidenter, konflikthändelser och dödsoffer i Afghanistans provinser.....	34
5.1 Våldsincidenter och konflikthändelser på provinsnivå	34
5.2 Dödsoffer på provinsnivå	35
5.3 Provinser för fördjupning.....	37
6. Provinser med högre nivåer av konflikt- eller säkerhetsproblematik, eller av annan särskild vikt.....	39
6.1 Kabul – provins och stad	40
6.1.1 Konfliktaktörer och kontext	40

6.1.2	Aktuella konfliktmönster och incidenter	41
6.1.3	Särskild utveckling i Kabul	43
6.2	Nangarhar	45
6.2.1	Konfliktaktörer och kontext	45
6.2.2	Aktuella konfliktmönster och incidenter	45
6.2.3	Särskild utveckling i Nangarhar	47
6.3	Kunar	48
6.3.1	Konfliktaktörer och kontext	48
6.3.2	Aktuella konfliktmönster och incidenter	49
6.4	Panjshir och Baghlan	51
6.4.1	Konfliktaktörer och kontext	51
6.4.2	Aktuella konfliktmönster och incidenter	53
6.5	Kandahar	57
6.5.1	Konfliktaktörer och kontext	57
6.5.2	Aktuella konfliktmönster och incidenter	57
6.6	Ghazni	58
7.	Avslutande kommentar	60
Källförteckning	63	
Elektroniska källor	63	
Muntliga källor	71	
Tryckta källor	71	
Övriga källor	71	

1. Summary

Since the collapse of the Republic and the Taliban takeover, Afghanistan has experienced a period, largely at peace. Conflict violence is however still existent, albeit at significantly lower levels than before.

During Taliban rule, conflict violence is primarily connected to the ISKP (Islamic State Khorasan Province) and the NRF (National Resistance Front) who challenge the new Taliban state.

The violence associated with these actors is however mostly concentrated to certain provinces. Violent attacks by the ISKP have largely been staged in Nangarhar, Kabul and Kunar. However, the group has increased its activity as well as its geographic scope, and attacks are carried out sporadically also in other provinces. Furthermore, ISKP has in words as well as actions shown its continuous intention to target Afghanistan's Shia minority - the Hazaras. Since the takeover, large-scale attacks have been targeting Shia mosques in provinces not previously, in recent years, affected by such major sectarian assaults: in Kunduz, Kandahar and now recently in Mazar-e Sharif in the province of Balkh. Targeting of civilians by the ISKP has also continued in the Hazara dominated area in the west of Kabul.

The targeting of ethnic and religious minorities in the country is however not limited to the targeting of Shia Muslims as evident by two recent attacks against Sufis in Kabul and Kunduz.

Conflict activity connected to the NRF is primarily concentrated to Panjshir and Baghlan even though the NRF, as well as other smaller resistance groups, have some activity also in other parts of the country.

At the country level, the security dynamics have changed since the takeover. While conflict violence between warring parties has significantly decreased, targeted violence against civilians largely persists, thus making up a larger proportion of the violence than before.

Kandahar constitutes an example of a province where the pattern of violence is not primarily connected to conflict actors. Instead, violence is largely carried out by the Taliban authorities against civilians, primarily due to their connection with the former government. This kind of targeting is however not limited to Kandahar. Rather, it seems to occur on a country-wide scale.

Even though this report focuses on Nangarhar, Kabul, Kunar, Panjshir, Baghlan, and Kandahar as provinces that have been relatively more affected by conflict violence and security problems than other provinces since the takeover, it should be noted, with the sole exception of Panjshir, that these provinces

have experienced markedly lower levels of violent incidents during Taliban rule compared to the years before. Panjshir however, that used to be one of the calmest provinces of Afghanistan during the conflict years, has experienced the opposite with an increased level of conflict, explained by NRF activity and presence in the province.

Ghazni, assigned a section of this report due to its importance as a large province of origin, is an example of a province with low levels of violent incidents since the Taliban takeover. Security problems in Ghazni since the takeover have largely been about violence against civilians, such as the Taliban's targeting of persons connected with the former government. Some parts of Ghazni have historically been affected by ethnic tensions and recurrent conflicts between Hazaras and Kuchis. The changed balance of power under Taliban rule may carry a risk ahead of fuelling these old conflicts and with the Pashtun dominated Taliban regime in charge, the Pashtun side may be favoured in disputes between non-Pashtuns and Pashtuns.

Today, the Taliban regime is facing tremendous challenges in its new role as a state power with responsibility to lead the country back from the path towards economic collapse and humanitarian catastrophe. Sanctions imposed by the international community have not discouraged the Taliban from prioritising internal cohesion and rewarding foot soldiers, rather than delivering on certain international demands like forming an inclusive government, or reopening of girls' schools - policies that could potentially facilitate recognition of the new state, at least by some countries.

There are today no signs that the Taliban are acting in a way that could potentially strengthen their legitimacy as rulers of the country. Instead, the new state has shown tendencies of moving towards a theocratic police state, strengthening its grip and control over its population. Even though there have been a lot of protests and dissatisfaction with the new rulers, there is a lack of real alternatives today. The Taliban are basically in control of the entire country and the political opposition is fragmented and primarily situated outside Afghanistan.

In accordance with traditional seasonal patterns, spring and summertime are likely to imply increased levels of violence in Afghanistan. Several attacks and explosions in the country in the matter of days in the second half of April, also indicate that Afghanistan is now entering a more violent period.

Despite increasing levels of violence and insecurity, the violent incidents are likely to remain well below those seen during the previous armed conflict, before the Taliban takeover. In the light of recent large-scale attacks clearly against civilian targets, civilian harm may however be relatively extensive if the initiated trend persists, and particularly affect ethnic and religious minorities like the Hazaras.

Increased conflict activity is also expected by the NRF and other armed resistance groups in the time ahead. Even so, actors opposing the new state do

not seem likely to grow strong enough to pose an existential threat to the Taliban rule any time soon.

2. Inledning

2.1 Bakgrund och avgränsning

Denna rapport har tagits fram av Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys utifrån identifierade landinformationsbehov inom myndighetens asylprövningsverksamhet.

Migrationsanalys har i sina tidigare [säkerhetsrapporter](#) om Afghanistan fokuserat på de aspekter av säkerhetsläget som genom rättspraxis betonats som viktiga för att asylrättsligt kunna bedöma situationer av väpnad konflikt: konfliktintensitet samt konfliktvåldets påverkan på civilbefolkningen.¹ Ett antal konfliktindikatorer har följts, såsom civila offer, konflikthändelser och konfliktoffer, internflyktingar samt säkerhetsincidenter, för att bedöma konfliktens intensitet och påverkan på civilbefolkningen över tid. Kvantitativ konfliktdata har kompletterats med kvalitativ information och analys, bland annat från initierade källor på plats i landet.

Den förändrade situationen i Afghanistan sedan talibanrörelsens maktövertagande innebär nya utmaningar i arbetet med att bevaka och skriva om säkerhetsläget i Afghanistan.

Afghanistan upplever idag, för första gången på decennier, en period av relativt lugn i stora delar av landet.² Det pågår dock fortsatt konfliktvåld mellan den nya talibanregimen och dess utmanare i olika områden. Denna konfliktaktivitet har hittills främst relaterat till den Islamiska staten Khorasanprovinsen (ISKP) och den Panjshirbaserade motståndsrörelsen Nationella motståndnsfronten (förkortat NRF för *National Resistance Front*),³ men det finns också andra väpnade grupper som potentiellt kan få ett ökat manöverutrymme i den nya staten.⁴

Rapporten redogör för den förändrade säkerhetsdynamiken i landet under talibanstyret och det konfliktvåld som alltjämt pågår. Rapporten omfattar data om antal incidenter, jämförelser mellan provinser samt analys av relevanta konfliktaktörer och aktuella konfliktmönster. Utöver våld och incidenter mellan konfliktaktörer, som också urskillningslöst kan drabba civila, tar rapporten även upp andra aspekter av säkerhetsläget som till exempel statens eller andra

¹ Migrationsverket, Rättsavdelningen, *Omständigheter som har betydelse för att bedöma konflikter inom flyktingrätten*, 2017-11-20, s. 20ff, Dnr. 1.3.4-2017-125463.

² Afghanistan Analysts Network (AAN), 2021-12-30, *Afghanistan's conflict in 2021 (2): Republic collapse and Taleban victory in the long-view of history*, [url](#)

³ The Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Afghanistan – High risk of violence targeting civilians under Taliban rule*, [odaterat] [url](#); UN Secretary-General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, Report of the Secretary-General, 2022-01-28, s. 4f, [url](#)

⁴ Brookings, *Order from chaos. Nonstate threats in the Taliban's Afghanistan*, 2022-02-01, [url](#)

aktörers målinriktade angrepp mot civilpersoner samt säkerhet kopplad till bristande lag och ordning.

Rapporten fokuserar vidare på att i särskilda provinsavsnitt redogöra för situationen i de sex provinser som, enligt en sammanvägd bedömning av tillgänglig landinformation och data, varit mest drabbade av konflikt- och säkerhetsproblematik sedan republikens fall.

Dessa sex provinser är: Kabul, Nangarhar, Kunar, Panjshir, Baghlan och Kandahar. Utöver dessa sex provinser behandlas också provinsen Ghazni kortfattat i ett eget avsnitt, trots låga incidentnivåer i provinsen. Orsaken här till är Ghaznis särställning över tid som största ursprungsprovins för afghanska asylsökande i Sverige. Information om provinsen kan därmed bedömas vara av särskild vikt för Migrationsverkets prövningsverksamhet.

I den mån det i denna rapport förekommer begrepp som inte definieras och som sammanfaller med utlänningsrättsliga begrepp vill Migrationsanalys betona att det inte finns någon avsikt att göra rättsliga bedömningar. Begreppen används då i sin mer generella mening och utan den specifika innebörd som tillskrivs dessa begrepp i utlänningsrättsliga sammanhang.

2.2 Informationsläge, källor och metod

En av de största utmaningarna med att bevaka och rapportera om säkerhetsläget i dagens Afghanistan är det svåra informationsläge som råder i landet. Det är idag begränsat med organisationer/källor på plats som kan rapportera om säkerhetsläget,⁵ och viktig rapportering såsom FN-missionen [UNAMA:s rapporter](#) om konfliktens påverkan på civila har inte publicerats sedan republikens fall.

Det afghanska medielandskapet har också påverkats av det talibanska maktövertagandet. Många journalister har flytt landet eller lämnat sina tjänster, nya medierestriktioner har införts och många mediehus har tvingats stänga ned på grund av resursbrist. En tendens mot ökad självcensur har också noterats.⁶ Det sprids därtill mycket propaganda och felaktig information om olika skeenden i Afghanistan, inte minst i sociala medier.⁷ Enligt rapportering från reportrar utan gränser ökade också hot och godtyckliga gripanden mot journalister i slutet av 2021 och början av 2022.⁸ Talibanregimens vidsträckta censur och våld mot afghansk media ute i distrikten och i provinscentra, har medfört att kritisk rapportering drastiskt begränsats, enligt Human Rights Watch. Situationen synes värst för journalister som verkar utanför huvudstaden, och i synnerhet för kvinnliga journalister.⁹ En källa på plats som migrationsanalys konsulterat menar att det finns tre huvudteman som

⁵ Internationell NGO i Kabul, e-post 2022-03-04

⁶ EASO, *Afghanistan Country focus*, januari 2022, s. 9, 11, [url](#)

⁷ Deadline, *Afghanistan Has Its Own Fake News Problem*, 2021-09-20, [url](#)

⁸ Reporters without Borders (RSF), *Afghan journalists increasingly harassed by Taliban intelligence and new ministry*, 2022-02-04, [url](#)

⁹ Human Rights Watch (HRW), *Afghanistan: Taliban Threatening Provincial Media. Journalists Detained, Beaten; Media Outlets Closed*, 2022-03-07, [url](#)

talibanregimen inte vill tala öppet om eftersom det kan ställa dem i dålig dager: ISKP, motståndsgrupper i landet och narkotikaproduktion.¹⁰

Ett nytt fenomen som uppstått till följd av svårigheterna och riskerna med att rapportera inifrån Afghanistan är att vissa medier omlokaliserat till utlandet där de publicerar artiklar baserat på information som deras kvarvarande kollegor i Afghanistan förmedlar. Reportrar inne i Afghanistan vidtar dock försiktighetsåtgärder när de sänder information och dokument till sina kollegor i utlandet. För att undgå talibanregimens bevakning¹¹ undviker de exempelvis personliga mobiler och sim-kort liksom spårbara ip-adresser.¹²

Oaktat svårigheter kopplade till informationsläget finns fortfarande källor som bevakar säkerhetsutvecklingen i Afghanistan. Denna rapport bygger på information från öppna källor på internet, såsom FN-organisationer, MR-organisationer, akademiska institutioner, andra organisationer samt nyhetsmedier. Migrationsanalys har också genomfört digitala intervjuer med initierade källor som befinner sig i Afghanistan eller utanför landet. De flesta av dessa källor har, på egen begäran, anonymiserats i rapporten. Deras expertis eller typ av organisationstillhörighet framgår dock av referenser samt källförteckning.

I rapporten används data från två organisationer som över tid följt organiserat våld i Afghanistan: ACLED (Armed Conflict Location and Event Data Project) samt UCDP (Uppsala Conflict Data Program). Migrationsanalys refererar också till incidentdata¹³ från FN i vissa delar av denna rapport. Dessa data finns dock endast tillgänglig i det urval som FN publicerar i sina rapporter. ACLED och UCDP används därför som huvudkällor när det gäller kvantitativ data på provinsnivå. I nästkommande avsnitt följer en redogörelse för deras respektive metoder och skillnader.

Slutligen bör betonas att Afghanistan alltså befinner sig i en osäker och transformativ fas där det är svårt att dra säkra slutsatser som kan förväntas stå sig över tid.¹⁴ Rapporten bör läsas i ljuset av den kunskapen och kompletteras med mer uppdaterad landinformation allteftersom sådan blir tillgänglig.

¹⁰ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16

¹¹ Det är för Migrationsanalys i nuläget oklart vilken teknisk kompetens och kapacitet talibanregimen egentligen besitter när det gäller digital bevakning och spårning av misshagliga personer. Talibanrörelsen har dock exempelvis en stark närvaro i olika sociala medier och kan således där bedriva bevakning i någon mening. (Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09)

¹² Global Investigative Journalism Network, *Afghanistan's Watchdog Journalists Turn to Leaks and Offshore Sites*, 2022-02-15, [url](#)

¹³ Säkerhetsrelaterade incidenter som registreras av FN omfattar väpnade sammandrabbningar, flygangrepp, självmordsdåd och komplexa attacker, detonerade sprängladdningar, avrättningar, minor, narkotikaincidenter, brott, demonstrationer, hot, gripanden, vapenbeslag etc. (Internationell säkerhetsanalytiker i Kabul, e-post, 2018-08-18)

¹⁴ EASO, januari 2022, s. 8f, [url](#); United States Institute of Peace (USIP) *Afghan Taliban Views on Legitimate Islamic Governance. Certainties, ambiguities, and areas for compromise*, 2022-02-28, s. 3, [url](#).

2.2.1 Metoddiskussion om ACLED- och UCDP-data

I rapporten presenteras bearbetad kvantitativ data från ACLED¹⁵ och UCDP.¹⁶ De båda källorna studerar närliggande men olika ämnen. ACLED samlar in data om politiskt våld och utvalda politiska händelser som med nödvändighet inte involverar våldsinslag.¹⁷ UCDP samlar in data om organiserat dödligt våld.¹⁸

Analysenheten för båda källorna är *händelsen*.¹⁹ Migrationsanalys har i denna rapport valt att benämna ACLED:s händelser som *våldsincidenter* och UCDP:s händelser som *konflikthändelser* i syfte att särskilja dem. ACLED definierar en våldsincident som en händelse där en grupp/aktör använder våld med politiska motiv. Våldsincidenterna äger rum på en specifik plats och på en specifik dag.²⁰ UCDP definierar en konflikthändelse som förekomsten av väpnat våld utfört av en organiserad aktör mot en annan organiserad aktör eller mot civila som resulterar i åtminstone 1 uppskattat dödsfall. Konflikthändelserna äger rum på en specifik plats och under en specifik tid.²¹

Utifrån dessa definitioner finns två väsentliga skillnader mellan källorna som påverkar statistiken. UCDP registrerar bara konflikthändelser som resulterat i dödsoffer.²² ACLED gör inte denna avgränsning.²³ Flera typer av våldsincidenter som registreras av ACLED når alltså inte upp till de kriterier som UCDP har. Den andra skillnaden handlar om hur tidpunkten för en händelse registreras. En händelse (t.ex. en strid) som rapporteras ha utspelat sig över flera dagar registreras av UCDP som en händelse med ett start- och ett slutdatum.²⁴ ACLED registrerar istället händelser som bundna till ett specifikt datum. En händelse som utspelar sig över flera dagar kommer alltså att registreras som separata händelser för varje dag som händelsen pågår.²⁵

ACLED utgår i sin registrering från sex incidenttyper, varav tre räknas som våldsincidenter: *strider*, *explosioner/fjärrutlöst våld* och *våld mot civila*. Övriga händelsetyper är *protester*, *upplopp* och *strategiska händelser*.²⁶ När våldsincidenter nämns i rapporten är det alltså incidenter i de tre förstnämnda kategorierna som avses om inget annat framgår.

ACLED definierar strid som en våldsamt sammandrabbning mellan två politiskt organiserade väpnade aktörer (statliga såväl som icke-statliga) vid en given tid och plats. Ensidigt våld som utgår från en sådan organiserad aktör och riktas

¹⁵ Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *Startsida*, odaterad, [url](#).

¹⁶ Uppsala Conflict Data Program (UCDP), *Startsida*, odaterad, [url](#).

¹⁷ Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, januari 2021, s. 4, [url](#).

¹⁸ Uppsala Conflict Data Program (UCDP), *UCDP Methodology*, odaterad, [url](#).

¹⁹ ACLED, *Codebook*, s. 7, [url](#); UCDP, *UCDP Methodology*, [url](#).

²⁰ ACLED, *Codebook*, s. 7, [url](#).

²¹ UCDP, *UCDP Methodology*, [url](#).

²² UCDP, *Methodology*, [url](#).

²³ ACLED, *Codebook*, s. 32, [url](#).

²⁴ UCDP, *Methodology*, [url](#).

²⁵ ACLED, *Codebook*, s. 31, [url](#).

²⁶ ACLED, *Codebook*, s. 7 ff, [url](#).

mot civila räknas dock till kategorin *våld mot civila* (eller annan kategori beroende på bland annat tillvägagångssätt).²⁷

Våld mot civila inbegriper våldsamma händelser där en organiserad väpnad aktör med uppsåt bringar våld mot civilpersoner. Civilperson definieras som en person som är obehäpnad och icke-kombattant. Även personer med koppling till en väpnad aktör, såsom exempelvis en poliskonstapel ur tjänst, räknas som civil om denne vid händelsen är obehäpnad och värnlös. Exempel på händelser som räknas till denna kategori är väpnade angrepp på civila, ofrivilliga bortföranden, godtyckliga arresteringar och olika former av sexuellt våld.²⁸ Allt våld mot civila räknas dock inte till denna kategori.

Kategorin *explosioner/fjärrutlöst våld* inkluderar självmordsbomber, flyg- och drönananfall, artilleriangrepp, robotangrepp, minor, improviserade sprängladdningar (IED), granateld och användandet av kemiska vapen. Såväl händelser med civila måltavlor som kombattanter inkluderas i denna kategori.²⁹ Det innebär till exempel att självmordsdåd riktade mot civila kan inkluderas i denna kategori och därmed inte i kategorin *våld mot civila*. Om det vid angreppet bara används sprängämnen men inte andra vapen räknas det till kategorin *explosioner/fjärrutlöst våld*. Om angreppet däremot är av typen komplex attack, det vill säga inbegriper skjutvapen och självmordsbomber, räknas det till kategorin *våld mot civila*.³⁰

Såväl ACLED som UCDP registrerar ett uppskattat antal dödsoffer kopplat till varje våldsincident respektive konflikthändelse. ACLED sårredovisar inte civila offer och kombattanter.³¹ UCDP uppskattar en lägstanivå, en högstnivå och en bästa uppskattning för det totala antalet dödsoffer för en händelse. Utöver det redovisar de också en uppskattning för antalet civila offer.³² Både ACLED och UCDP beskriver uppskattningarna som osäkra.³³ Enligt UCDP är det sannolikt att antalet dödsoffer är underskattade.³⁴ ACLED beskriver uppgifter om dödsoffer som de minst exakta och de mest partiska uppgifterna inom konfliktstatistik.³⁵

ACLED baserar sin statistik på uppgifter i internationell, nationell och lokal media, rapporter från internationella organ och civilsamhällesorganisationer, sociala medier i urval och uppgifter från lokala samarbetspartners.³⁶ UCDP baserar sin statistik på internationella, nationella och lokala mediekällor samt rapporter från internationella organ och civilsamhällesorganisationer.³⁷ Givet

²⁷ ACLED, *Codebook*, s. 8 ff, [url](#).

²⁸ ACLED), *Codebook*, s. 12 f, [url](#).

²⁹ ACLED, *Codebook*, s. 8; 10 f, [url](#).

³⁰ ACLED, *Codebook*, s. 10 f, [url](#). T.ex. har ISKP:s självmordsattentat mot en moské i Kandahar i oktober 2021 kategoriserats som *våld mot civila* medan ett snarlikt död utfört av ISKP i Kunduz samma månad har kategoriserats som *explosioner/fjärrutlöst våld*.

³¹ Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *ACLED Methodology and Coding Decisions around Political Violence and Demonstrations in Afghanistan*, februari 2022, s. 19, [url](#).

³² Högladh, S. Department of Peace and Conflict Research, Uppsala University, *UCDP Candidate Events Dataset Codebook*, v.1.1, 2019, s. 4, 8, [url](#).

³³ ACLED, *Codebook*, s. 32, [url](#); UCDP, *Methodology: Source Evaluation*, [url](#).

³⁴ UCDP, *Methodology: Source Evaluation*, [url](#).

³⁵ ACLED, *Codebook*, s. 32, [url](#).

³⁶ ACLED, *Codebook*, s. 34, [url](#).

³⁷ UCDP, *UCDP Methodology: Data Collection*, [url](#).

respektive datakällas källmaterial påverkas statistiken av det problematiska informationsläget som beskrevs tidigare i detta kapitel. För en fördjupning om svårigheterna med att föra statistik över våldsincidenter i Afghanistan under rådande omständigheter, rekommenderas den särskilda redogörelse som ACLED har tagit fram om Afghanistan-data.³⁸

Det statistiska material från ACLED och UCDP som redovisas i rapporten avser perioden 16 augusti 2021 t.o.m. 31 mars 2022 om inget annat anges.

---

³⁸ ACLED, *Methodology and Coding Decisions around Political Violence and Demonstrations in Afghanistan*, [url](#).

3. Säkerhetsutvecklingen i Afghanistan efter republikens fall

3.1 Förändrad säkerhetsdynamik

Talibanernas maktövertagande och den afghanska republikens kollaps den 15 augusti 2021 har inneburit en avsevärd minskning av konfliktnivå i landet. Den tidigare landsomfattande konflikten mellan den forna republiken och talibanrörelsen har upphört och säkerhetsdynamiken förändrats sedan talibanrörelsen den 6 september 2021 deklarerade ett avslut för sin offensiv mot republikens säkerhetsstyrkor.³⁹

Antalet väpnade konfrontationer/strider har minskat markant och de som förekommit har framförallt varit kopplade till fortsatt konfliktvåld mellan talibanregimen och aktörerna ISKP samt NRF.⁴⁰ Enligt FN⁴¹ registrerades 985 säkerhetsrelaterade incidenter⁴² under perioden 19 augusti till 31 december 2021, vilket utgjorde en minskning med 91 procent jämfört med motsvarande period 2020. Väpnade konfrontationer/strider minskade med 98 procent, från 7 430 till 148 incidenter, och antalet detonationer med sprängladdningar minskade med 91 procent från 1 118 till 101, enligt FN. Samtidigt rapporterar FN att andra typer av säkerhetsincidenter, såsom kriminalitet, ökat under den hastigt försämrade ekonomiska och humanitära situationen i landet.⁴³

En initierad internationell NGO som konsulterats av Migrationsanalys uppgav i mitten av mars 2022 att konfliktvåldet idag består till stor del av asymmetriska attacker, och inte pågående, utdragna stridigheter mellan styrkor. Samma organisation framhöll de totala konfliktnivåerna i landet som mycket låga, endast en bråkdel av nivåerna före det talibanska maktövertagandet.⁴⁴

När det gäller geografiska mönster så inträffade 75 procent av alla FN-registrerade säkerhetsincidenter under perioden 19 augusti till 31 december 2021 i de östra, centrala, södra och västra delarna av landet. Nangarhar, Kabul, Kunar och Kandahar angavs av FN som de mest konfliktdrabbade provinserna under perioden. Panjshir och Baghlan framhölls också av FN som provinser där konflikten mellan NRF och talibanregimen varit som mest aktiv. Väpnade

³⁹ UNSG, 2022-01-28, s. 4f, [url](#).

⁴⁰ Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *10 Conflicts to Worry About in 2022 – Afghanistan*, [daterad], [url](#).

⁴¹ FN registrerar genom sin organisation i Afghanistan olika säkerhetsrelaterade incidenter. Deras säkerhetsrelaterade data tillgängliggörs dock inte publikt annat än i urval i deras rapporter, och de innehåller inte detaljerad data nedbrutet på provinsnivå.

⁴² Säkerhetsrelaterade incidenter som registreras av FN omfattar väpnade sammandrabbningar, flygangrepp, självmordsdåd och komplexa attacker, detonerade sprängladdningar, avrättningar, minor, narkotikaincidenter, brott, demonstrationer, hot, gripanden, vapenbeslag etc. (Internationell säkerhetsanalytiker i Kabul, e-post, 2018-08-18)

⁴³ UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#).

⁴⁴ Internationell NGO Kabul, digitalt möte, 2022-03-16.

konfrontationer kopplade till konflikten har där dokumenterats regelbundet, liksom påtvingad flykt och kommunikationsavbrott.⁴⁵

Två källor som Migrationsanalys konsulterat inför denna rapport bedömer att en ökad konfliktaktivitet är att vänta under våren,⁴⁶ dock till våldsnivåer som ligger långt under de nivåer som sågs under den förra konflikten. En av orsakerna till fortsatt relativt låga nivåer bedöms vara att oppositionen och olika motståndsgrepp är splittrade och saknar förmåga att samlas till en enad front som skulle kunna utgöra ett existentiellt hot mot talibanregimen, åtminstone inom en nära framtid.⁴⁷

En internationell NGO som Migrationsanalys konsulterat menar dock att även om den övergripande konflikten mellan talibanrörelsen och den forna republiken fått sitt slut, finns många andra kvarvarande konflikter lokalt. Det rör sig till exempel om stamkonflikter, marktvister och konflikter kopplade till kuchi-migration⁴⁸ etc.⁴⁹

3.2 Säkerhetsutvecklingens påverkan på civilpersoner

När det gäller konfliktvåld har det skett en betydande minskning av civila offer (dödade och skadade) till följd av konflikt efter att talibanrörelsen tog makten i landet. FN (UNAMA/OHCHR)⁵⁰ har under sexmånadersperioden mellan den 15 augusti 2021 till 15 februari 2022 dokumenterat åtminstone 1 153⁵¹ civila offer.⁵² Detta kan jämföras med första halvåret 2021 då FN dokumenterade 5 183⁵³ civila offer.⁵⁴

Självmoordsdåd och improviserade sprängladdningar (IED)⁵⁵ var de incidenttyper/metoder som, enligt FN, orsakade mest civil skada under perioden augusti 2021 till februari 2022, och nästan 80 procent av alla civila offer under denna period orsakades av ISKP. Gruppen genomförde fyra större självmoordsdåd under 2021, vilka skördade merparten av offren: ett angrepp vid Kabuls flygplats den 26 augusti; två angrepp mot shiamuslimska moskéer (en i Kunduz den 8 oktober och en i Kandahar den 15 oktober) samt ett angrepp mot

⁴⁵ UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#).

⁴⁶ Även om mönstret förändrades något under de senare åren av den väpnade konflikten har strider i Afghanistan ofta följt ett årstidsmässigt mönster med ett minskat antal stridigheter under vintern, bland annat på grund av de naturliga begränsningar vintertid och snö för med sig. (UN Secretary-General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General*, s. 6, 2019-02-28, [url](#)) Migrationsverket, Lifos, *Lägesanalys Afghanistan*, 2017-09-28, s.8, [url](#).

⁴⁷ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16; Internationell analytiker i Afghanistan, e-post 2022-04-07.

⁴⁸ Innebörden av ordet kuchi är ungefär "att flytta", och benämningen kuchi i den afghanska kontexten avser vanligen pashtunska nomader.

⁴⁹ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

⁵⁰ United Nations Assistance Mission in Afghanistan/Office of the High Commissioner for Human Rights

⁵¹ Av den totala siffran offer utgjorde 397 dödade och 756 skadade. Totalsiffran omfattar också 173 barn och 25 kvinnor.

⁵² UN Human Rights Council, *Situation of human rights in Afghanistan. Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights*, 2022-03-04, s. 6, [url](#).

⁵³ Av den totala siffran offer utgjorde 1,659 dödade och 3,524 skadade.

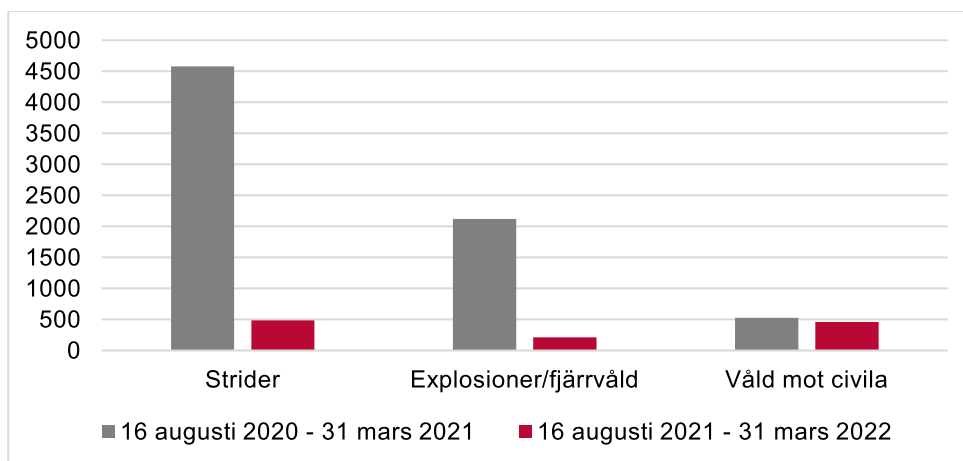
⁵⁴ United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan - Protection of Civilians in Armed Conflict, Midyear Update: 1 January to 30 June 2021*, s. 1, [url](#).

⁵⁵ Improvised Explosive Devices

ett militärsjukhus i Kabul den 2 november 2021. Angrepp med andra typer av sprängladdningar än självmordsbomber har också genomförts av ISKP mot olika talibanmål, vilket även det orsakat civila offer. Rester av kvarlämnade sprängladdningar eller andra explosiva vapen är näst självmordsdåd och improviserade sprängladdningar det som, enligt FN, krävt flest civila offer. Det rör sig om 154 dödade och skadade, varav 105 barn, i totalt 61 olika incidenter.⁵⁶

Både FN och ACLED har efter talibanregimens fall registrerat en signifikant minskning av konfliktvåld i Afghanistan, såsom strider och sprängdåd. De tre incidenttyperna – *strider*, *explosioner/fjärrutlöst våld* samt *våld mot civila* – som registreras av ACLED visar samtliga på minskade nivåer när tiden under talibanstyre jämförs med en referensperiod ett år tidigare. Se figur 3.2.1 nedan.

Figur 3.2.1: Antalet registrerade våldsincidenter fördelade på kategori

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys.⁵⁷

Det som utmärker sig avseende de tre incidenttyperna i diagrammet ovan är dock att minskningarna är mycket uttalade när det gäller konfliktvåld⁵⁸ såsom *strider* och *explosioner/fjärrutlöst våld* medan minskningen är mindre påtaglig när det gäller *våld mot civila*.⁵⁹

I ACLED-kategorin *våld mot civila* ingår endast riktade angrepp mot civila, och kategorin innefattar både våldsamma attacker mot civila, utomrättsliga arresteringar/bortföranden och sexuellt våld.⁶⁰

⁵⁶ UN Human Rights Council, 2022-03-04, s. 6, [url](#).

⁵⁷ Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

⁵⁸ Kategorierna *strider* och *explosioner/fjärrutlöst våld* omfattar vanligen våld mellan konfliktaktörer (exempelvis ISKP mot regimen). Kategorin *explosioner/fjärrutlöst våld* kan inkludera våld som riktas av en konfliktaktör mot civila (exempelvis när ISKP genomför ett sprängdåd mot civila i en moské). Kategorin *strider* kan innefatta våld som drabbat civila indirekt.

⁵⁹ *Våld mot civila* omfattar riktade angrepp mot civilpersoner, utom vissa former av angrepp mot civila som räknas till kategorin *explosioner/fjärrutlöst våld*, såsom flyganfall som primärt drabbar civila eller sprängdåd, till exempel ett självmordsdåd mot shiamuslimer i en moské. Vissa sprängdåd där angripna också använder skjutvapen ingår dock i kategorin *våld mot civila*.

⁶⁰ ACLED, *Codebook*, 2021, s. 8 [url](#).

Den förändrade säkerhetsdynamiken i Afghanistan efter republikens fall har, enligt ACLED, medfört minskat konfliktvåld medan *våld mot civila* i princip består, även om också våld i denna kategori minskat något.

När det gäller *riktat våld mot civila* (en något bredare kategori än *våld mot civila*, som också inbegriper till exempel vissa bombdåd där civila är måltavlor samt övervåld mot demonstranter etc.), så har ACLED noterat att detta våld utgör en tydligt större andel än tidigare av det totala antalet registrerade incidenter. (37 procent⁶¹ under talibanstyret jämfört med 8 procent under perioden 2017 till republikens fall). Denna trend, med en högre andel incidenter av *riktat våld mot civila*, har enligt ACLED också fortsatt under 2022.⁶²

Enligt ACLED är talibanrörelsen huvudaktör bakom incidenter med *riktat våld mot civila*. Över hälften av incidenterna tillskrivs rörelsen. Civila angrips också av bland annat oidentifierade väpnade grupper, liksom av ISKP. Enligt ACLED är det främst personer som arbetat för den förra regeringen och dess säkerhetsstyrkor som blivit föremål för riktade angrepp av talibanrörelsen. Många har utsatts för olaga frihetsberövanden och även familjemedlemmar har utsatts för övergrepp.⁶³

ACLED har vidare registrerat över 80 demonstrationer för kvinnors rättigheter och mot talibanstyret sedan maktövertagandet, vilket lett till att många kvinnoaktivister blivit utsatta för gripanden och övergrepp. I januari och februari 2022 registrerade ACLED rekordnivåer avseende riktat våld mot kvinnor, och talibanregimen låg bakom den stora merparten av dessa fall.⁶⁴ Dock ska sägas att ACLED utökat sitt samarbete med källan Afghan Peace Watch, vilket kan ha medfört en ökad informationstillgång gällande incidenter, snarare än en markant uppgång.

En av de källor som Migrationsanalys konsulterat inför denna rapport menar vidare att antalet mord och riktade angrepp har ökat efter årsskiftet 2021/2022, samtidigt som det har blivit svårare att förstå motiven bakom angreppen. Medan man tidigare kunnat se att många individer angripits på grund av sin koppling till den förra regeringen, sker det nu mord på individer där man inte kan se någon sådan koppling, och inte heller någon annan orsak.⁶⁵

3.2.1 Angrepp mot personer med koppling till den förra regeringen

Under perioden från republikens fall och till slutet av februari 2022 har FN (UNAMA/OHCHR) mottagit vad de bedömer som trovärdiga uppgifter om dödande, frihetsberövande och andra övergrepp mot medlemmar av den forna republikens säkerhetsstyrkor samt andra personer med koppling till den tidigare regeringen. Det rör sig om 130 fall av utomrättsligt dödande, varav åtminstone

⁶¹ Andelen 37 procent gäller för incidenter som registrerats mellan 15 augusti och 31 december 2021.

⁶² ACLED, *10 Conflicts to Worry About in 2022 – Afghanistan*, [url](#); Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED) / Afghan Peace Watch, *Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan*, 2022-04-14, [url](#).

⁶³ ACLED/Afghan Peace Watch, 2022-04-14, s. 5f, [url](#).

⁶⁴ ACLED/Afghan Peace Watch, 2022-04-14, s. 5f, [url](#).

⁶⁵ Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17.

100 tillskrivits de nya talibanmyndigheterna, trots flertalet deklarationer från talibanrörelsen om en rådande generell amnesti för denna grupp.⁶⁶ Angreppen mot personer med koppling till den förra regeringen förekommer i stort i hela landet.⁶⁷ Enligt ny research som genomförts under sju månader av journalister för New York Times kan talibanrörelsen ligga bakom uppemot 500 fall av utomrättsliga avrättningar eller bortföranden av forna regeringsmedlemmar.⁶⁸

Generellt sett har angrepp från talibanrörelsens sida mot forna regeringsanhängare främst riktats mot medlemmar av de före detta säkerhetsstyrkorna.⁶⁹ Det finns dock idag exempel på personer från de forna regeringsstyrkorna som nu arbetar inom den talibanska säkerhetsapparaten. Det gäller ofta personer med specifik kompetens som är svår att ersätta, piloter har exempelvis ombetts återkomma till sina tjänster.⁷⁰ Det ska dock även sägas att det förekommit stark press från talibanregimen och hotelser gentemot piloters familjemedlemmar i samband med försöken att få tillbaka de piloter som flydde till Tadzjikistan under maktövertagandet.⁷¹

När det gäller utomrättsliga avrättningar eller bortföranden är det svårt att fastställa om de drivs av hämndmotiv lokalt eller är sanktionerade av den nya de facto-staten.⁷² Två källor som Migrationsanalys konsulterat bedömer att angreppen i huvudsak drivs av talibanmedlemmar lokalt som utkräver hämnd,⁷⁴ och lokala konflikter och personlig fiendskap spelar ofta in.⁷⁵ Det sker dock även angrepp mot individer på grund av att de ses som aktuella säkerhetshot, och då är angreppen sannolikt sanktionerade av det centrala ledarskapet.⁷⁶

En internationell NGO på plats i Kabul framhåller att angreppen på forna regeringsanhängare fortfarande är sporadiska, i den meningen att det inte är frågan om en jakt på alla som varit anhängare av den tidigare regeringen. Källan menar dock att angreppen i vissa områden är mer systematiska, i synnerhet när element av stamkonflikter överlappat den tidigare konflikten mellan den afghanska regeringen och talibanrörelsen. Källan exemplifierar detta med tani-stammen i Khost, en stam som traditionellt varit regeringsvänlig och vars medlemmar rekryterades till den ökända och CIA-stödda *Khost Protection Force*, samt med Achakzai-stammen i Kandahar vars medlemmar rekryterades till den förra regeringens polisstyrkor. I dessa fall – där en hel stam varit tydligt kopplad till den förra regeringen - är talibanrörelsens

⁶⁶ UN Human Rights Council, 2022-03-04, s. 6, [url](#).

⁶⁷ Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17.

⁶⁸ The New York Times (Opinion video: Barbara Marcolini, Sanjar Sohail, Alexander Stockton), *The Taliban Promised Them Amnesty. Then They Executed Them*, 2022-04-12, [url](#).

⁶⁹ Afghansk människorättsexpert, digitalt möte 2021-11-11.

⁷⁰ Norge. Landinfo. *Afghanistan: Talibans regime – situasjonen etter maktovertakelsen*, 2022-03-09, s.21, [url](#).

⁷¹ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Afghan Pilots Who Fled To Tajikistan Say Taliban Is Threatening Relatives Back Home*, 2021-10-23, [url](#).

⁷² *De facto-myndigheterna* eller *de facto-regeringen* är begrepp som kommit att användas av många olika källor, exempelvis FN, då talibanrörelsen nu i realiteten styr den afghanska staten utan att åtnjuta erkännande från någon.

⁷³ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16; Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17.

⁷⁴ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16; Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09.

⁷⁵ Afghansk människorättsexpert, digitalt möte 2021-11-11.

⁷⁶ Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09.

hämndangrepp mer systematiska enligt källan.⁷⁷ En afghansk människorättsaktivist som tidigare verkat i Kandahar bekräftar att talibanrörelsen sedan de kom till makten i synnerhet angripit de stammar som haft koppling till republikens säkerhetssektor i provinsen.⁷⁸

När det gäller otillåtna hämndövergrepp som begåtts av talibanmedlemmar lokalt, har det talibanska ledarskapet länge visat en ovilja att utkräva ansvar och bestraffa dessa handlingar.⁷⁹ Dock annonserade regimen i november 2021 att de inrättat en kommission i syfte att exkludera medlemmar med ”dålig karaktär”.⁸⁰ Mer om detta i [avsnitt 4.1.3](#) om sammanhållning och disciplin av fotsoldater.

3.3 Vägsäkerhet

De avsevärt lägre konfliktnivåerna i landet som följt på talibanrörelsens maktövertagande,⁸¹ reflekteras också när det gäller säkerheten längs landets vägnät. Människor kan idag resa till distrikt som under de senaste 15–20 åren ansetts alltför farliga och onåbara.⁸² Sedan maktövertagandet har de flesta större vägar i landet nu trafikerats av internationell personal, enligt den internationella NGO som Migrationsanalys konsulterat inför denna rapport. Vanligen är det inga problem att resa längs huvudvägarna dagtid, men att resa längs mindre vägar bär en större risk att råka ut för kvarvarande sprängmedel från den förra konflikten. Enligt källan agerar talibaner ibland våldsamt vid vägspärrar, men de har samtidigt inte haft någon större närvaro längs vägnätet sedan den 15 augusti, även om den nu stärks upp när den varmare årstiden är i antågande.⁸³

Källan menar vidare att även om makro-konflikten mellan talibanrörelsen och den forna republiken upphört, så kvarstår många andra lokala konflikter som tidigare varit kopplade till denna. Det kan till exempel röra sig om stamkonflikter, marktvister, konflikter kopplat till kuchi-migration etc. Det kan också, enligt källan, vara okänt vilka risker som eventuellt kan finnas i vissa områden som inte tidigare kunnat nås på grund av den förra konflikten.⁸⁴

3.4 Säkerhetsincidenter och spänningar i gränsområden

Medan Afghanistans grannländer oroas över att extremistgrupper kan komma att genomföra attacker mot deras territorier har talibanregimen försökt stärka sin kontroll över olika gränsområden. Spänningar och säkerhetsincidenter har dock rapporterats från områdena där Afghanistan gränsar till Iran, Pakistan, Tadzjikistan och Turkmenistan sedan republikens fall.⁸⁵

⁷⁷ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

⁷⁸ Afghansk MR-aktivist, digitalt möte 2021-12-02.

⁷⁹ Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09.

⁸⁰ Reuters, *Taliban to purge 'people of bad character' from ranks*, 2021-11-23, [url](#).

⁸¹ UNSG, 2022-01-28, s. 4f, [url](#).

⁸² The Danish Immigration Service (DIS), *Afghanistan: Recent events*, 2021-12-06, s. 17, [url](#).

⁸³ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

⁸⁴ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

⁸⁵ UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#); United States Institute of Peace (USIP), *Afghanistan-Pakistan Border Dispute Heats Up*, 2022-01-22, [url](#); Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

Det har till exempel inträffat incidenter mellan afghanska och iranska gränsstyrkor under 2021 och 2022 samt en paniksituation med dödlig utgång vid gränsövergången i Spin Boldak (Afghanistan/Pakistan) i slutet av oktober 2021.⁸⁶ Vid samma övergång skedde i slutet av februari 2022 sammandrabbningar mellan afghanska och pakistanska gränsstyrkor vari ett antal personer dödades eller skadades.⁸⁷ Det har även inträffat incidenter i anslutning till att Pakistan rest staket längs delar av gränsen mellan de båda länderna.⁸⁸ I april 2022 genomförde också Pakistan dödliga flygangrepp mot provinserna Kunar och Khost i Afghanistan. Attackerna rapporteras ha dödat ett fyrtiotal personer. I nära anslutning till angreppen har Pakistan också uppmanat talibanregimen att vidta stränga åtgärder för att förhindra att väpnade grupper angriper Pakistan från afghanskt territorium.⁸⁹

Oroligheter i gränsområden har medfört tillfälliga stängningar av gränsövergångar till exempelvis Iran och Pakistan.⁹⁰

Relationen med Pakistan är ansträngd både på grund av gränsfrågorna och relationen mellan talibanregimen och den pakistanska talibanrörelsen⁹¹, *Tehrik-e-Taliban Pakistan* (TTP),⁹² som trappat upp sina attacker mot Pakistan från afghanskt territorium sedan maktövertagandet.⁹³

Även relationen mellan talibanregimen och Tadzjikistan är ansträngd. Det beror bland annat på att Tadzjikistan kritiserat den regering talibanerna format och de övergrepp som skett i provinsen Panjshir. De har också på olika sätt uttryckt stöd för NRF och erbjudit delar av dess ledarskap en fristad.⁹⁴ Tadzjikistan har också anklagat talibanregimen för att husera och stötta extremistgrupper bestående av bland annat tadjjikiska medborgare.⁹⁵

⁸⁶ UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#); Gandhara, *Taliban, Iranian Border Guards Exchange Fire*, 2022-03-08, [url](#).

⁸⁷ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16; Gandhara, *Two Killed In Border Clash Between Afghan Taliban And Pakistani Guards; Border Crossing Closed*, 2022-02-24, [url](#).

⁸⁸ USIP, 2022-01-22, [url](#).

⁸⁹ Al Jazeera, *At least 47 dead in Afghanistan after Pakistan attacks: Officials say*, 2022-04-17, [url](#).

⁹⁰ BBC Monitoring, *Afghan Taliban, Pakistan close border crossing in eastern province*, 2022-04-16, [betaltjänst], [url](#); BBC Monitoring, *Afghanistan-Iran border crossing reopens after tensions*, 2022-04-25, [betaltjänst], [url](#).

⁹¹ För mer information, se till exempel [här](#).

⁹² Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

⁹³ Voice of America (VOA), *Taliban Condemn Pakistan for Alleged Cross-Border Attacks in Afghanistan*, 2022-04-16, [url](#).

⁹⁴ Middle East Institute, *Tajikistan's evolving relations with the Taliban 2.0*, 2021-12-01, [url](#).

⁹⁵ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Taliban Threats To Uzbekistan, Tajikistan Underline Tension Between Militant Group And Central Asian Neighbors*, 2022-01-13, [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Exclusive: Taliban Puts Tajik Militants Partially In Charge Of Afghanistan's Northern Border*, 2021-07-27, [url](#).

4. Konfliktaktörer

4.1 Talibanrörelsen

4.1.1 Det andra emiratet i ett delvis nytt Afghanistan

Efter att i ett rasande tempo⁹⁶ lagt under sig 33 av Afghanistans 34 provinshuvudstäder under nio dagar i augusti 2021 kunde talibanrörelsen gå in i Kabul, och inta makten. Även om förhandlingar och kapitulation utgjorde en viktig del av talibanrörelsens framgång byggde deras väg mot segern också på omfattande våld och hot.⁹⁷ Enligt många analytiker reflekterar deras snabba maktövertagande inte något omfattande folkligt stöd för rörelsen, utan snarare bristande stöd för den tidigare regeringen.⁹⁸

Talibanrörelsen har idag en svår uppgift med att styra Afghanistan och uppnå legitimitet. Mycket har förändrats i landet de senaste decennierna. Befolkningen är idag mer urban, utbildad och sammanlänkad kommunikationsmässigt, både internt och med omvärlden. Missnöje med det talibanska styret, exempelvis i form av medierestriktioner, avstängningar av kvinnor från offentliga tjänster och stängda flickskolor, har redan lett till fler protester än under de år som talibanerna styrde landet under sitt första emirat. Fortsatt missnöje över regimens restriktioner, liksom över andra övergrepp som begås av de nya *de facto-myndigheterna*⁹⁹, är något som på sikt skulle kunna utvecklas till ett mer samlat civilt motstånd om det fortgår.¹⁰⁰ Det ska dock samtidigt sägas att omkring 70 procent av landets befolkning bor på landsbygden, många i djupt konservativa områden där värderingarna inte skiljer sig markant från de värderingar som talibanrörelsen står för, och för befolkningen i byar som under konfliktåren ansatts hårt av strider innebär talibanernas maktövertagande framförallt att vapnen tystnat för första gången på decennier.¹⁰¹

Likt på 1990-talet när talibanrörelsen tog makten, sågs talibanrörelsen 2021 i vissa områden som befriare, vilka förmådde få ett slut på den våldsamma konflikten i landet. Den initiala lättnaden över våldsreduceringen har dock åtföljts av en kollapsande ekonomi och förnyad nöd samt internationell isolering. Det som ändå talar till talibanrörelsens fördel som statsmakt är att det

⁹⁶ Det ska dock sägas att talibanrörelsen under lång tid lagt under sig alltmer av det afghanska territoriet. Före slutskedet, då man intog provinshuvudstäderna, genomförde talibanrörelsen under vår och sommar 2021 en våldsam offensiv där de intog distrikt efter distrikt i landet.

⁹⁷ AAN, 2021-12-30, [url](#).

⁹⁸ Congressional Research Service, *Afghanistan: Background and U.S. Policy: In Brief*, 2022-02-17, s. 3, [url](#).

⁹⁹ *De facto-myndigheterna* är ett begrepp som kommit att användas av många olika källor, exempelvis FN, då talibanrörelsen nu i realiteten styr den afghanska staten utan att åtnjuta erkännande från någon annan stat.

¹⁰⁰ AAN, 2021-12-30, [url](#).

¹⁰¹ The Wall Street Journal (WSJ), *Many in Rural Afghanistan Welcome an Unfamiliar Peace After Taliban Victory*, 2021-09-16, [url](#); The New Yorker, *The Other Afghan Woman*, 2021-09-13, [url](#).

idag saknas alternativ. Rörelsen kontrollerar idag i princip hela landet,¹⁰² och oppositionen är fragmenterad och i huvudsak lokaliserad utanför Afghanistan.¹⁰³ Två källor som Migrationsanalys konsulterat inför denna rapport bedömer det därför som troligt att talibanrörelsens grepp om makten kommer att bestå, åtminstone de närmsta åren. Källorna uttrycker också att den nya talibanstaten uppvisar tendenser att utvecklas mot en teokratisk polisstat med allt starkare kontroll över medier och befolkning.¹⁰⁴

Ett exempel på den omfattande kontrollen är den storskaliga kampanj av genomsökningar av privata hem som bedrivits av de facto-myndigheterna i Kabul och ett antal andra provinser sedan februari månad. Kampanjen sågs av myndigheterna vara motiverad av säkerhetsskäl för att gripa terrorister och kriminella samt beslagta vapen.¹⁰⁵ Denna typ av intrång i privata hem ses som kränkande enligt afghansk kultur,¹⁰⁶ och liknande agerande av säkerhetsstyrkorna under den forna republiken var något som väckte stor förbittring bland befolkningen.¹⁰⁷

4.1.2 Lokal variation

Även om talibanrörelsen har en ideologisk preferens för en stark central makt och att visa absolut lydnad inför den högste ledaren, *Emir ul-Mu'minin* ("de rättrognas anförare"), så var rörelsen under upprorsåren i hög grad decentraliserad. Lokala kommandanter tilläts relativt långtgående autonomi, och denna flexibilitet bidrog under upprorsåren till att rörelsen kunde expandera över hela Afghanistan.¹⁰⁸ Lokala talibannätverk tilläts verka relativt självständigt gällande sociala policyer i sina områden, vilket medfört skillnader i huruvida till exempel kvinnor tillåts arbeta eller om skolor hållits öppna. Sådana lokala skillnader finns alltså, även efter talibanernas maktövertagande.¹⁰⁹ I enstaka områden har till exempel flickor tillåtits fortsätta skolgång i klass 7–12, trots regimens generella förbud¹¹⁰ mot detta.¹¹¹

Andra aktuella lokala skillnader har exempelvis rört, det efter maktövertagandet nyupprättade, "moralministeriet" (*Ministry for Propagation of Virtue and Prevention of Vice*).¹¹² Lokala avdelningar av ministeriet förefaller i vissa områden ha genomdrivit sina regelverk mer långtgående än vad ministeriet i Kabul tänkt sig.¹¹³ En av de källor som Migrationsanalys talat med inför denna

¹⁰² AAN, 2021-12-30, [url](#).

¹⁰³ UNSG, 2022-01-28, s. 4, [url](#).

¹⁰⁴ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16; Internationell analytiker i Afghanistan, e-post 2022-04-07.

¹⁰⁵ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16; Nikkei Asia, 'Clearing operations' bring fresh wave of restrictions on Afghans, 2022-03-16, [url](#).

¹⁰⁶ Norge. Landinfo, 2022-03-09, s. 16, [url](#).

¹⁰⁷ Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17.

¹⁰⁸ CTC Sentinel, *An Assessment of Taliban Rule at Three Months*, November 2021, [url](#).

¹⁰⁹ Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09.

¹¹⁰ Detta förbud var enligt talibanregimen planerat att hävas den 22 mars 2022, vilket dock inte skedde med hänvisning till att regimen måste utarbeta en plan för att säkerställa att undervisningen sker i enlighet med Islam.

¹¹¹ Voice of America (VOA), *Unique Effort Reopens Girls' Schools in an Afghan Province*, 2021-12-01, [url](#).

¹¹² Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16; Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17.

¹¹³ Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17.

rapport uppger att de nordliga provinserna Takhar och Badakhskhan utgör exempel på provinser där ”moralministeriets” regler genomdrivits på ett särskilt våldsamt sätt. Mazar-e Sharif utgör vidare ett exempel på en stad där kravet på manlig eskort (*mahram*¹¹⁴) implementerats strikt och kvinnor har exempelvis blivit misshandlade för att de inte efterkommit kravet. Generellt menar källan att förändringarna för kvinnors liv i detta avseende varit som störst i städer som Mazar-e Sharif eller Herat samt i vissa hazarområden, och mindre i konservativa städer eller landsbygdsområden där kvinnor redan före talibanrörelsens maktövertagande hade krav på sig att bära burka och åtföljas av en *mahram*.¹¹⁵

Att tillåta viss lokal autonomi och variation har länge varit ett sätt för talibanrörelsen att härbärgera olika åsikter och bibehålla sammanhållningen,¹¹⁶ och autonomin har accepterats så länge lokala kommandanter inte agerat mot vad det centrala ledarskapet betraktat som grundläggande principer för rörelsen.¹¹⁷ Samtidigt har talibanrörelsens centrala ledarskap under konfliktåren haft en central styrning i mer strategiska frågor som till exempel militära offensiver eller beslut om vapenvilor.¹¹⁸ Dessa aspekter av talibanrörelsen som tillräckligt centraliserad för att vara effektiv, men också flexibel nog för att anpassa sig till lokala kontexter, anses ha bidragit till rörelsens motståndskraft.¹¹⁹

Det återstår att se hur enhetligt dagens talibanregim kommer att försöka implementera nya regelverk framöver, men Afghanistan är ett mångfacetterat land där till exempel sociala värderingar skiljer sig åt i olika områden,¹²⁰ och lokal dynamik kan komma att försvåra enhetligt genomförande.¹²¹

4.1.3 Sammanhållning och disciplin av fotsoldater

Talibanrörelsens inre sammanhållning är något som analytiker länge studerat och diskuterat. Händelser med inbördes strider mellan olika talibankommandanter eller rivalitet mellan olika talibanska råd (*shuras*) är exempel som lyfts fram under upprorsåren som bevis på bristande sammanhållning och möjlig fragmentering.¹²² På senare år har det dock

¹¹⁴ ”Moralministeriet” beslutade i december 2021 att afghanska kvinnor inte får resa mer än 45 miles (72 km) utan att åtföljas av en manlig eskort, *mahram*, d. v. s. en släkting som kvinnan enligt Islam är förbjuden att gifta sig med. (Rukhshana Media, *Taliban banned women's travel without Mahram*, 2021-12-26, [url](#); France 24, *Taliban bans women from travelling longer distances unless with male relative*, 2021-12-26, [url](#)).

¹¹⁵ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

¹¹⁶ Overseas Development Institute (ODI), *Life under the Taliban shadow government*, juni 2018, s. 11, [url](#).

¹¹⁷ CTC Sentinel, *Have the Taliban Changed?*, mars 2021, [url](#).

¹¹⁸ Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09.

¹¹⁹ Carnegie Endowment for International Peace, *The Taliban's winning strategy in Afghanistan*, 2009, s. 9, [url](#).

¹²⁰ Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17.

¹²¹ Afghansk människorättsexpert, digitalt möte 2021-11-11.

¹²² CTC Sentinel, *Afghanistan's Security Forces Versus the Taliban: A Net Assessment*, Januari 2021, [url](#).

framhållits från olika håll att talibanrörelsen utgör en relativt sammanhållen rörelse,¹²³ även om den omfattar olika fraktioner.¹²⁴

Idag, i regeringsställning, står dock talibanrörelsen inför mer komplexa utmaningar än de gjort under upprorsåren, och det har rapporterats om spänningar mellan rörelsens mer moderata falang med frontfiguren Mulla Baradar (nuvarande vice premiärminister) och det mer hårdföra Haqqaniätverket.¹²⁵

På grund av inre motsättningar i talibanrörelsen, och då viktiga beslut kräver konsensus i ledningen, går utvecklingen mycket långsamt. Exempel på denna långsamhet finns bland annat på det rättsliga området. Även om en del dekret och riktlinjer utfärdats under den nya regimen, föreligger det alltså ett juridiskt vakuum sedan regimen upphävde republikens konstitution. Det är därmed oklart om vissa tidigare lagar fortsatt gäller medan regimen nu går igenom republikens lagstiftning för att tillse att det inte finns lagar som strider mot islam.¹²⁶

Ett ytterligare exempel på att utvecklingen går långsamt är att förbudet för tonårsflickor (i årskurs 7–12) fortfarande, efter cirka 7 månader, ännu inte har hävts trots tidigare löften om att så skulle ske den 22 mars 2022. Denna tidsutdräkt anses reflektera oenighet inom ledarskapet i frågan, och i nuläget bromsas en återgång av tonårsflickor till skolgång av vissa konservativa krafter i ledarskapet.¹²⁷

Utöver oenighet av mer ideologisk karaktär har det också rapporterats om etniska spänningar inom talibanrörelsen. Talibaner av uzbekisk etnicitet i norra Afghanistan har demonstrerat sitt missnöje med det i huvudsak pashtunska ledarskapet i Kabul, efter att en av deras ledare gripits (se mer nedan).¹²⁸ I början av november 2021 utbröt också strider mellan olika talibangrupper i Bamyān. Detaljerna kring dessa strider är dock okända.¹²⁹ Enligt en av de organisationer som Migrationsanalys konsulterat finns dock idag ingen utbrytargrupp från talibanrörelsen som aktivt bekämpar huvudfrågan med vapen – likt varit fallet tidigare under konfliktåren med exempelvis utbrytaren *High Council of the Islamic Emirate*¹³⁰.¹³¹

¹²³ United States Institute of Peace (USIP), *Taliban Fragmentation. Fact, fiction, and future*, 2020-03-23, s. 17, [url](#); Middle East Institute, *Afghanistan's Terrorism Challenge: The Political Trajectories of al-Qaeda, the Afghan Taliban, and the Islamic State*, 2020-10-20, [url](#); Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09.

¹²⁴ USIP, 2020-03-23, s. 7, [url](#).

¹²⁵ Deutsche Welle (DW) (Michael Kugelman), *Opinion: How real is the threat of Taliban infighting?*, 2021-09-21, [url](#); Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09.

¹²⁶ Norge. Landinfo, 2022-03-09, s. 12, [url](#).

¹²⁷ Gandhara, *Taliban's Dramatic U-Turn On Reopening Girl's Schools Reflects 'Internal Divisions'*, 2022-03-24, [url](#); NPR, *Taliban hardliners enforce more restrictions on women and girls*, 2022-04-05, [url](#).

¹²⁸ The Times, *Commander's arrest exposes ethnic splits in Taliban*, 2022-01-14, [url](#).

¹²⁹ Dr. Melissa Kerr Chiovenda & Dr. Andrea Chiovenda, Assistant Professors of Anthropology at Zayed University, United Arab Emirates, digitalt möte 2021-11-09; UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#).

¹³⁰ En utbrytargrupp som letts av Mulla Rasool, och som bröt med huvudfrågan 2015 till följd av oenighet i ledarskapsfrågan. Se till exempel [url](#).

¹³¹ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

Det finns även spänningar mellan det talibanska ledarskapet och dess fotsoldater. Ofta spelar lokala talibankommandanters preferenser en roll för hur fotsoldater i olika områden agerar,¹³² och fotsoldaternas lojalitet ligger primärt hos sin lokala kommandant/befälhavare.¹³³ Det finns också lokala skillnader avseende hur konservativa fotsoldaterna är eller hur benägna de är att lyssna till det centrala ledarskapet.¹³⁴

Talibanregimen förefaller idag ha en svår balansakt när de bär ansvaret för att styra landet samtidigt som de vill värna om rörelsens inre sammanhållning och undvika att alienera sina fotsoldater.¹³⁵ Hittills har talibanrörelsen prioriterat den inre sammanhållningen framför andra mål,¹³⁶ som till exempel att efterkomma vissa krav från det internationella samfundet som skulle underlätta ett erkännande av den nya staten. Den prioriterade sammanhållningen har också medfört att talibanregimen ofta undvikit att bestraffa fotsoldater som agerat i strid med det centrala ledarskapets riktlinjer. Detta har exempelvis ofta varit fallet när talibanska fotsoldater lokalt ägnat sig åt hämndmord på tidigare regeringsanhängare.¹³⁷

Även om straffrihet synes ha varit utbrett, annonserade talibanregimen i slutet av 2021 att de inrättat en kommission i syfte att exkludera medlemmar med ”dålig karaktär”.¹³⁸ Enligt FN rapporterades flera tusen medlemmar ha uteslutits fram till slutet av februari 2022, men det är oklart vad dessa medlemmar ska ha gjort sig skyldiga till.¹³⁹ Strax innan talibanerna tog över makten i Afghanistan framhöll vissa observatörer att talibanrörelsen genomgick en förödande tillväxt som skulle kunna medföra växande problem med disciplin och inre splittring.¹⁴⁰ Talibanregimen ska inför upprättandet av sin kommission för uteslutande ha varit väl medveten om att ett antal medlemmar anslutit sig till rörelsen på grund av problem med den förra regeringen, exempelvis att de varit eftersökta av polis, menar en internationell analytiker som verkar i Afghanistan.¹⁴¹

Talibanregimen har, såsom utlovat, genom sin kommission gjort sig av med vissa medlemmar som varit korrupta eller underåriga, menar en internationell NGO på plats. Därtill ska också ett antal talibaner av uzbekisk etnicitet ha uteslutits på grund av anklagelser om brottslighet, såsom kidnappningar etc. Detta ska ha väckt missnöje bland andra uzbekiska talibaner i norr som upplevt utrensningen som etniskt baserad snarare än uteslutning på grund av brottslighet. Det är enligt källan ännu oklart vad detta kan komma att betyda i förlängningen och även vart de uteslutna individerna kan komma att vända sig

¹³² Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09.

¹³³ Norge. Landinfo, 2022-03-09, s. 10, [url](#) ; Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17.

¹³⁴ Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09.

¹³⁵ Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09.

¹³⁶ Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09; CTC Sentinel, November 2021, [url](#).

¹³⁷ Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09.

¹³⁸ Reuters, 2021-11-23, [url](#).

¹³⁹ UN Human Rights Council, 2022-03-04, s. 13, [url](#).

¹⁴⁰ The World, *The Afghan government failed to earn the trust of its people, retired US Army col. Says*, 2021-08-09, [url](#).

¹⁴¹ Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17.

istället, men ännu har man inte observerat någon större ökning av rekrytering till exempelvis ISKP.¹⁴²

Dagens Afghanistan saknar reella alternativ till talibanstyret, trots konfliktlinjer och spänningar inom talibanrörelsen och trots rörelsens bristande kapacitet när det gäller de enorma utmaningar landet står inför.¹⁴³ Två av de källor som Migrationsanalys konsulterat inför denna rapport ser i nuläget inte att den nya talibanstaten hotas av någon nära förestående splittring eller kollaps. De konfliktaktörer som alltså utmanar styret bedöms för närvarande inte utgöra något existentiellt hot mot talibanregimen.¹⁴⁴

4.2 Islamiska staten Khorasanprovinsen (ISKP)¹⁴⁵

4.2.1 Generellt om aktivitet, kapacitet och geografisk räckvidd

Även om Afghanistan under konfliktåren härbärgerat en rad olika militanta grupper var det först i och med ISKP:s etablerande i landet som talibanrörelsens auktoritet på upprorssidan direkt utmanades av en annan betydande grupp. De båda aktörerna förklarade varandra krig 2015.¹⁴⁶

Trots att både talibanrörelsen, den forna republikens säkerhetsstyrkor och internationella styrkor genom åren försökt bekämpa ISKP, och även tidvis lyckats trycka tillbaka dem, har ISKP visat sig motståndskraftiga. Gruppen har exempelvis hela tiden visat en förmåga att genomföra storskaliga självmordsdåd i Kabul som skördat många civila offer.¹⁴⁷ ISKP har också tillskrivits ansvar för merparten av de civila offer som FN dokumenterat sedan det talibanska maktövertagandet. Många av dessa offer skördades under 2021 genom fyra olika självmordsdåd, genomförda av ISKP i Kabul, Kunduz och Kandahar. I Kabul angreps flygplatsen och ett militärsjukhus, medan det i Kunduz och Kandahar handlade om angrepp riktade mot shiamoskéer.¹⁴⁸

I april 2022 har ytterligare två större bombdåd mot shiamuslimska mål genomförts, ett mot en pojkskola i hazardominerade västra Kabul och ett mot en shiamoské i Mazar-e Sharif.¹⁴⁹ ISKP har tagit på sig moskéattacken men inte attacken mot pojkskolan.¹⁵⁰ Migrationsanalys konstaterar dock att attacken mot pojkskolan följer tidigare mönster av sekteristiska attacker genomförda av ISKP mot shiamuslimer i västra Kabul.

¹⁴² Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

¹⁴³ United States Institute of Peace (USIP), *Afghanistan*, [daterad], [url](#).

¹⁴⁴ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16; Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17.

¹⁴⁵ ISKP utgör en regional gren av den Islamiska staten. Khorasanprovinsen åsyftar en historisk region som omfattar Afghanistan, Pakistan och delar av Iran och Centralasien. Se: CSIS, [url](#).

¹⁴⁶ BBC News, *Why Taliban special forces are fighting Islamic State*, 2015-12-18, [url](#).

¹⁴⁷ Migrationsverket, *Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Afghanistan (version 2.0)*, 2020-04-07, s. 22f, [url](#).

¹⁴⁸ UN Human Rights Council, 2022-03-04, s. 6, [url](#); UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#).

¹⁴⁹ BBC News, *Kabul blasts kill six and wound 20 at boys' school*, 2022-04-19, [url](#); BBC News, *Afghanistan: 'Blood and fear everywhere' after deadly IS blast*, 2022-04-21, [url](#); Hasht-e Subh Daily, *Suicide Attack on Hazara Worshipers in Mazar-e Sharif: Condemnation Is Not Enough*, 2022-04-22, [url](#).

¹⁵⁰ BBC Monitoring, *Briefing: IS claims multiple attacks in Afghanistan*, 2022-04-22, [betaljtjänst] [url](#).

ISKP har på en och samma dag, den 21 april 2022, tagit på sig fyra olika attacker i Afghanistan, bland annat angreppet mot ovan nämnda shiamoské i Mazar-e Sharif. Därtill har gruppen tagit på sig ansvar för ett bombdåd vid en flygplats i Kunduz och bombdåd mot talibanmål i både Kabul och Nangarhar. Dessa attacker har genomförts efter att IS utlovat en ”ny fas av jihad” under talibanstyret, och attackerna förklaras utgöra del av en global hämndkampanj för att gruppens förra ledare dödats.¹⁵¹

Dagen efter dessa fyra dåd, rapporterades om ytterligare ett stort våldsdåd mot en moské/en sufiskola¹⁵² i Kunduz. Ingen aktör har ännu tagit på sig ansvaret för denna attack. Men de stora våldsdåd som nu genomförts på olika platser i landet inom loppet av en vecka, väcker farhågor om att Afghanistan nu är på väg in i en mer våldsamt period, så som historiskt varit fallet under våren.¹⁵³

ISKP har fortsatt sitt starkaste fäste i östra Afghanistan.¹⁵⁴ Att döma av frekventa attacker och talibanrörelsens razzior mot gruppen har ISKP utöver sitt huvudfäste i öst (Nangarhar och Kunar) sin starkaste närvaro i Kabul och i norr.¹⁵⁵ I norr har exempelvis ISKP närvaro i Kunduz, om än i mindre omfattning och bestående av små celler.¹⁵⁶

Enligt analytiker som följer ISKP:s aktivitet har den stora merparten av gruppens attacker under perioden 18 september till 31 december 2021 genomförts i Nangarhar, följt av Kabul och därefter Kunar.¹⁵⁷

Gruppen har, enligt FN, ökat såväl sina attacker som sin geografiska räckvidd. Under perioden 19 augusti till 31 december 2021 registrerade FN 152 attacker genomförda av ISKP i 16 olika provinser, att jämföra med 20 attacker i 5 provinser under samma period 2020.¹⁵⁸ Det ska dock noteras att samtidigt som antalet attacker har ökat, så har medeltalet för antalet offer per attack minskat.¹⁵⁹

En orsak till den ökade geografiska räckvidden bedöms vara ökade möjligheter att resa längs vägarna utan att bli kontrollerad, eftersom talibanrörelsens närvaro längs vägnätet varit svag. Därmed kunde ISKP-medlemmar från öst resa till Kandahar, talibanrörelsens ursprungsprovins, för att genomföra den ovan nämnda moskéattacken.¹⁶⁰ Att ISKP-attacker skett i många provinser betyder således inte nödvändigtvis att ISKP har en stark närvaro i dessa provinser.

¹⁵¹ BBC Monitoring, 2022-04-22, [url](#).

¹⁵² Magda Gad, journalist på plats i Afghanistan, skriver på Twitter den 28 april 2022 ett förtydligande att attacken riktades mot en sufiskola, och inte mot en moské som rapporterats av flera medier (Magda Gad, Twitter, 2022-04-28, [url](#)).

¹⁵³ The New York Times, *Mosque Explosion Kills 33 as Deadly Week in Afghanistan Continues*, 2022-04-22, [url](#).

¹⁵⁴ Norge. Landinfo, 2022-03-09, s. 17, [url](#).

¹⁵⁵ Oberoende afghansk analytiker, e-post 2021-12-06.

¹⁵⁶ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

¹⁵⁷ CTC Sentinel, januari 2022, s. 36, [url](#).

¹⁵⁸ UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#).

¹⁵⁹ CTC Sentinel, januari 2022, s. 34, [url](#).

¹⁶⁰ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

Det ska dock betonas att det länge varit svårt att veta exakt var ISKP har närvaro. Det är även svårt att bedöma gruppens numerär. Tidigare har gruppen uppskattats omfatta omkring ett par tusen krigare.¹⁶¹ Under förra årets talibanoffensiv uppskattades dock flera tusen ISKP-medlemmar ha frisläppts från landets fängelser.¹⁶² Enligt en FN-rapport, publicerad i slutet av januari 2022, kan gruppen idag omfatta upp till 4 000 medlemmar.¹⁶³

Vissa analytiker som följer ISKP:s utveckling i Afghanistan bedömer att gruppen nu kan befinna sig i en mer gynnsam situation för expansion än någonsin tidigare. Detta eftersom gruppen, sedan det internationella trupptillbakadragandet samt republikens fall, inte längre pressas tillbaka av multilaterala kontraterror-operationer. Den nya talibanregimen är också upptagen med den svåra omställningen från upprorsaktör till statsmakt, medan landet genomgår en humanitär kris. Detta innebär möjligheter för ISKP att försöka knyta band till andra militanta grupper som söker nya allierade för fortsatt jihad, liksom nya rekryteringsmöjligheter i kretsar där det finns ett missnöje med talibanstyret.¹⁶⁴

Under månaderna efter talibanrörelsens maktövertagande ska ISKP ha rekryterat från både utlandet och Afghanistan. Det har även rapporterats att ISKP rekryterat medlemmar av de forna säkerhetsstyrkorna i landet, vilka ska ha sökt sig dit för skydd och utkomst.¹⁶⁵ Medlemmar av den forna republikens säkerhetsstyrkor och salafistsamhällen är två möjliga grupper som ISKP även framgent skulle kunna rekrytera från.¹⁶⁶

Det ska dock betonas att det under åren som gått sedan ISKP etablerade sig i Afghanistan ofta framhållits att gruppen ses som en främmande aktör som agerat i strid med afghansk kultur. Detta anses ha hindrat ISKP från att växa sig starka, till skillnad från talibanrörelsen som varit mer förhandlingsbenägna och visat mer flexibilitet gentemot lokal kultur.¹⁶⁷ Detta är således något som fortsatt talar emot en större expansion av ISKP i Afghanistan, även om gruppen nu försöker rekrytera IS-krigare utifrån, liksom missnöjda talibanmedlemmar, menar en av de källor som Migrationsanalys konsulterat inför denna rapport. Dock menar källan att ISKP har en tydlig ambition att expandera, exempelvis i norr där de hoppas kunna exploatera de etniska spänningar som finns där.¹⁶⁸

4.2.2 Primära måltavlor för ISKP

Sedan talibanrörelsen tog över makten fokuserar ISKP på att underminera det nya talibanstyrets legitimitet. Enligt analytiker som följer ISKP:s aktivitet har

¹⁶¹ DIS, 2021-12-06, s. 15, [url](#).

¹⁶² Oberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08; UN Security Council, *Fourteenth report of the Secretary-General on the threat posed by ISIL (Da'esh) to international peace and security and the range of United Nations efforts in support of Member States in countering the threat*, 2022-01-28, s. 7, [url](#).

¹⁶³ UN Security Council, 2022-01-28, s. 7, [url](#).

¹⁶⁴ CTC Sentinel, januari 2022, s. 33, [url](#).

¹⁶⁵ DIS, 2021-12-06, s. 16, [url](#).

¹⁶⁶ CTC Sentinel, januari 2022, s. 38, [url](#).

¹⁶⁷ Afghansk analytiker, möte i Kabul, 2016-04-20.

¹⁶⁸ Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17.

knappt 80 procent av de attacker som gruppen tagit på sig ansvar för under mitten av september till slutet av december 2021 riktats mot olika talibanmål, medan knappt 60 procent av attackerna skett i Nangarhar.¹⁶⁹

Utöver talibanmål har ISKP också genomfört mord på forna regeringsmedlemmar, mediepersonal, civilsamhällesaktivister och byäldstar/byledare samt personer i salafistsamhällen som uttryckt sig kritiskt mot ISKP.¹⁷⁰ Därtill har ISKP, i både ord¹⁷¹ och handling efter maktövertagandet, visat sin avsikt att fortsätta sina angrepp mot shiamuslimska hazarer¹⁷² i landet. Bakgrunden till ISKP:s angrepp på shiamuslimer i Afghanistan är bland annat ideologisk, shiamuslimer ses som avfällingar och utgör således legitima måltavlor för gruppen. Angreppen mot landets hazarer har också motiverats av gruppen som ett svar på hazarernas nära förhållande till Iran och att hazarer har deltagit i kriget mot IS i Syrien. ISKP:s angrepp mot landets hazarer har därtill också motiverats, av gruppen, med att hazarerna har ett nära förhållande till Iran och att hazarer deltagit i kriget mot IS i Syrien.¹⁷³

4.3 Nationella motståndsfronten (NRF) och andra motståndsgupper

I anslutning till talibanrörelsens maktövertagande i augusti 2021 fick NRF mycket uppmärksamhet när de under några veckor efter maktskiftet i Kabul lyckades skydda provinsen Panjshir mot attacker från talibanrörelsen. I NRF samlades bland annat soldater från den tidigare nationella armén och personer lojala med den tidigare regeringen. NRF leds av Ahmad Massoud, son till den tidigare framstående tadzjikiske befälhavaren,¹⁷⁴ Ahmad Shah Massoud.¹⁷⁵

NRF uppmärksammas fortsatt i afghanska och internationella medier och har närvaro i Afghanistan, men rapporter om vilket stöd eller inflytande rörelsen har varierar. Uppgifter från konsulterade källor i Kabul indikerar att den uppmärksamhet NRF får, i exempelvis medier, inte speglar det relativt begränsade antal anhängare de har i Afghanistan.¹⁷⁶

En organisation i Kabul som konsulterats uppger att det finns ett antal olika grupper som utgör motstånd mot talibanrörelsen. Enligt källans bedömning

¹⁶⁹ CTC Sentinel, januari 2022, s. 36, [url](#).

¹⁷⁰ CTC Sentinel, januari 2022, s. 36, [url](#).

¹⁷¹ Genom Islamiska statens Telegramkanaler annonserades i oktober 2021 att IS avser angripa shiamuslimer från Bagdad till Khorasan. I en publicerad ledarartikel refererades specifikt till shiamuslimska hazarer i Afghanistan p.g.a. att de stridit mot IS i Syrien och till följd av sina kopplingar till Iran. De framförda hoten postades strax innan ISKP genomförde sin attack mot shiamoskén i Kandahar. (Afghanistan Analysts Network (AAN), *A Community Under Attack: How successive governments failed west Kabul and the Hazaras who live there*, 2022-01-17, [url](#)).

¹⁷² Det ska dock noteras att även om landets shiaminoritet i hög grad sammanfaller med folkgruppen hazarer, finns också i landet ett mindre antal hazarer som inte är shiamuslimer, liksom det finns ett mindre antal shiamuslimer även bland andra folkgrupper.

¹⁷³ EASO, *Individuals targeted by armed actors in the conflict*, 2017-12-12, [url](#).

¹⁷⁴ Den äldre Shah Massoud var en ledande befälhavare inom mujaheddingruppen Jamiat-e Islami/Shura-e Nazar och dödades 2001.

¹⁷⁵ EASO, *Afghanistan – Security Situation Update*, september 2021, s. 30-31, [url](#).

¹⁷⁶ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16; Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17.

saknas det i princip koordinering mellan grupperna och det är inte tydligt vilka som är en del av NRF och vilka som inte är det. Gruppernas ledarskap finns i många fall i utlandet och de samlar ofta ett mindre antal anhängare. NRF är i sammanhanget en av de större grupperna.¹⁷⁷ Ledande företrädare för NRF har lämnat Afghanistan och leder numera rörelsen från Tadzjikistan.¹⁷⁸

Enligt en frilansjournalist som verkar i Afghanistan är exempel på andra mindre motståndsgupper i landet: *Afghanistan Islamic National & Liberation Movement* samt *Afghanistan Freedom Front*. Båda dessa grupper hävdar en närvaro i många av landets provinser, men de bedöms endast ha trovärdig koppling till enstaka dåd, den förstnämnda till ett bombdåd i Helmand i mars 2022 och den sistnämnda till en händelse när en polisstation i Takhar beskötts samma månad. Det finns ytterligare grupper som hävdar sig utgöra motstånd mot talibanstyret, som exempelvis *the Unknown Soldiers of Hazaristan*, *the Liberation Front* med fler, men det är oklart om dessa grupper faktiskt existerar på marken efter att de initialt tillkännagivit sin existens i sociala medier.¹⁷⁹

De olika motståndsgruppernas kapacitet är begränsad. De har förmåga att genomföra överfall, utföra angrepp med improviserade sprängmedel och de skulle kunna skapa osäkerhet kring vissa vägar. De utgör dock i nuläget inte ett konkret hot mot talibanernas kontroll över landet.¹⁸⁰ FN uppger i en rapport från januari 2022 att NRF sedan maktskiftet ligger bakom attacker i provinserna Panjshir och Baghlan mot talibanrörelsen. NRF:s territoriella inflytande är dock fortsatt begränsat.¹⁸¹

I april 2022 uppger NRF att de genomfört attacker i provinserna Baghlan, Badakhshan och Panjshir. Vidare förekommer också uppgifter om attacker i provinserna Parwan och Kapisa, men i de fallen är det svårt att veta om det är NRF eller någon annan motståndsgrupp som ligger bakom.¹⁸²

4.4 Utländska väpnade grupper i landet

I en FN-rapport från februari 2022 uttrycks att det finns en oro globalt över att talibanrörelsens återkomst till makten riskerar medföra att Afghanistan blir en fristad för al-Qaida och dess allierade, men även att landet ska attrahera tillresande terroristkrigare från andra regioner. Hittills saknas dock tecken på sådana signifikanta rörelser av utländska krigare mot Afghanistan.¹⁸³

Sedan talibanrörelsens återkomst till makten saknas dock även tecken på att den nya regimen vidtagit särskilda åtgärder för att begränsa olika terroristorganisationers verksamhet i landet. En del terrorgrupper stöttade

¹⁷⁷ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

¹⁷⁸ Landinfo, 2022-03-09, s. 15, [url](#).

¹⁷⁹ Swiss Institute for Global Affairs, Blog: Franz J. Marty, *Vive la Résistance in Afghanistan?*, mars/april 2022, [url](#).

¹⁸⁰ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

¹⁸¹ UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#).

¹⁸² BBC Monitoring, *Name in the News: Afghanistan's National Resistance Front*, 2022-04-05, [betaltjänst], [url](#).

¹⁸³ UN Security Council, *Twenty-ninth report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team submitted pursuant to resolution 2368 (2017) concerning ISIL (Da'esh), Al-Qaida and associated individuals and entities*, 2022-02-03, s. 5, 15, [url](#).

talibanrörelsen i anslutning till maktskiftet och de verkar nu åtnjuta omfattande rörelsefrihet.¹⁸⁴

Bland de organisationer som närvarar i Afghanistan finns bland annat *al-Qaida Core* (kärngruppen)¹⁸⁵ och dess regionala gren *al-Qaida in the Indian Subcontinent* (AQIS). FN uppskattar att AQIS har närvaro i provinserna Ghazni, Helmand, Kandahar, Nimruz, Paktika och Zabul, och de består av 200–400 stridande med bakgrund i olika asiatiska länder.¹⁸⁶ Exempel på andra grupper är den uzbekiska jihadiströrelsen *Islamic Movement of Uzbekistan* (IMU) samt uiguriska *Eastern Turkistan Islamic Movement* (ETIM).¹⁸⁷

IMU har tidigare varit allierade med talibanrörelsen, men efter att IMU för några år sedan försökte närma sig ISKP har deras relationer försämrats. ETIM vill etablera en islamisk stat för uigurerna i västra Kina och ser Kina och kinesiska intressen som sina primära måltavlor. ISKP har rekryterat anhängare från ETIM, och en uigurisk ISKP-anhängare med ursprung i Xinjiang i Kina misstänks ligga bakom attacken mot en moské i Kunduz i oktober 2021.¹⁸⁸

När nu talibanrörelsen strävar efter att samverka med det internationella samfundet och uttalar en intention att hålla distans till olika terroristgrupper, så finns det en möjlighet att ISKP framstår som en mer attraktiv aktör för grupper såsom IMU och ETIM. Det finns därför en risk att ISKP framåt lyckas samla anhängare eller grupper med olika jihadistiska agendor riktade mot styret i Afghanistan eller andra närliggande länder.¹⁸⁹

Även den pakistanska talibanrörelsen, *Tehrik-e-Taliban Pakistan* (TTP), har en närvaro i Afghanistan, med uppskattningsvis 3000–5000 soldater, enligt vissa bedömare.¹⁹⁰ TTP har en anti-pakistansk agenda och genomför attacker mot mål i Pakistan, men rörelsen har under konfliktåren i Afghanistan också stridit på den afghanska talibanrörelsens sida mot den forna republiken.¹⁹¹ I anslutning till att talibanerna tog makten i Afghanistan släpptes TTP-medlemmar och ledare från fängelser i Kandahar, Bagram och Kabul. Att TTP utökade antalet attacker i Pakistan efter maktskiftet och att de kan röra sig relativt fritt i Afghanistan, påverkar relationerna mellan det afghanska talibanstyret och Pakistan. Pakistan har vid olika tillfällen påtalat att talibanstyret inte gör tillräckligt för att hindra terrorgruppers närvaro i landet – något de enligt Doha-avtalet förbundit sig att göra.¹⁹²

¹⁸⁴ UN Security Council, 2022-02-03, s. 15f, [url](#).

¹⁸⁵ Congressional Research Service, *Terrorist Groups in Afghanistan*, 2022-04-19, s. 1, [url](#).

¹⁸⁶ UN Security Council, 2022-02-03, s. 15f, [url](#).

¹⁸⁷ European Parliamentary Research Service (EPRS), *Security situation in Afghanistan. Implications for Europe*, 2021-10-28, s. 3, [url](#).

¹⁸⁸ Congressional Research Service, 2021-08-17, s. 2, [url](#); UN Security Council, 2022-02-03, s. 16f, [url](#).

¹⁸⁹ CTC Sentinel, januari 2022, [url](#).

¹⁹⁰ UN Security Council, 2022-02-03, s. 15ff, [url](#).

¹⁹¹ United States Institute of Peace (USIP), *The Evolution and Potential Resurgence of the Tehrik-i-Taliban Pakistan*, maj 2021, s. 6-7, [url](#); Congressional Research Service, *Terrorist Groups in Afghanistan*, 2022-04-19, s. 2, [url](#).

¹⁹² Atlantic Council, *The Afghan Taliban aren't likely to give up the TTP. Here's why*, 2022-01-12, [url](#); United States Institute of Peace (USIP), *After the Taliban's Takeover: Pakistan's TTP problem*, 2022-01-19, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace, *The Evolution and Future of Tehrik-e-Taliban Pakistan*, 2021-12-21, [url](#).

Det finns dock olika faktorer som talar för att talibanstyret har att vinna på att upprätthålla goda relationer med TTP. En av dessa faktorer är att talibanrörelsen vill motverka att individer lämnar TTP för ärkefienden ISKP.¹⁹³ ISKP:s tidiga framväxt i Afghanistan byggde i stor utsträckning på att missnöjda soldater och befälhavare från TTP anslöt sig.¹⁹⁴ En annan faktor är att talibanstyret potentiellt kan använda TTP som ett påtryckningsmedel mot Pakistan.¹⁹⁵

Om TTP och ISKP istället skulle liera sig med varandra skulle detta stärka ISKP och även riskera att få allvarliga säkerhetsmässiga följder bortom både Afghanistan och regionen, enligt experten Abdul Sayed.¹⁹⁶

---

¹⁹³ Atlantic Council, 2022-01-12, [url](#).

¹⁹⁴ Carnegie Endowment for International Peace, 2021-12-21, [url](#).

¹⁹⁵ Atlantic Council, 2022-01-12, [url](#).

¹⁹⁶ Carnegie Endowment for International Peace, 2021-12-21, [url](#).

5. Våldsincidenter, konflikthändelser och dödsoffer i Afghanistans provinser

I detta kapitel används incidentdata från ACLED och UCDP som grund för provinsiella jämförelser. För fördjupad information om hur dessa organisationer följer organiserat våld i Afghanistan hänvisas till [avsnitt 2.2.1](#).

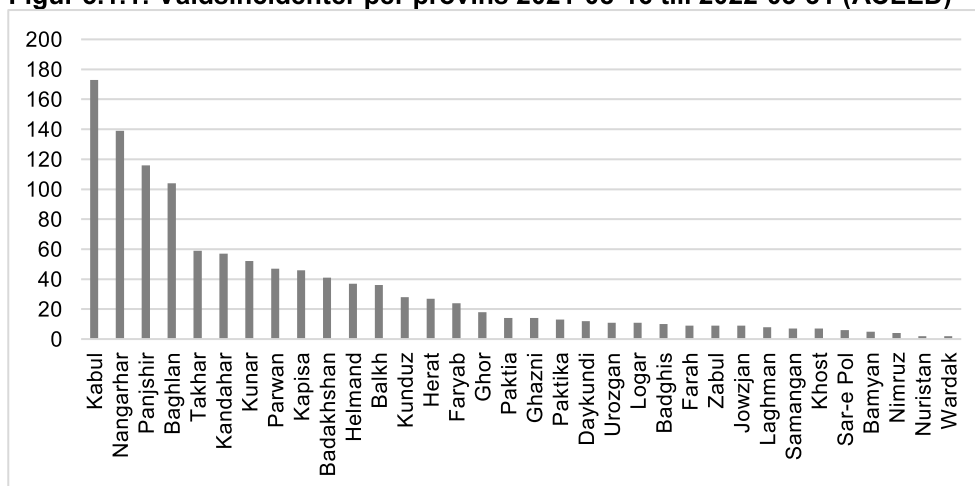
Huvudsyftet med detta kapitel är att åskådliggöra skillnader i incidentnivåer mellan landets 34 provinser, och inte att göra någon djuplodande och detaljerad beskrivning av säkerhetsläget. Istället kommer de provinser som bedöms vara mest påverkade av konfliktvåld och annan säkerhetsproblematik att tillägnas egna provinsavsnitt i kapitel 6. Där finns en mer ingående beskrivning av konfliktaktörer, konfliktmönster och våldsnivåer.

5.1 Våldsincidenter och konflikthändelser på provinsnivå

I figur 5.1.1 redogörs för antal våldsincidenter per provins under perioden 16 augusti 2021 till 31 mars 2022, utifrån ACLED:s data. Dessa våldsincidenter omfattar både *strider*, *explosioner/fjärrutlöst våld* och *våld mot civila*.

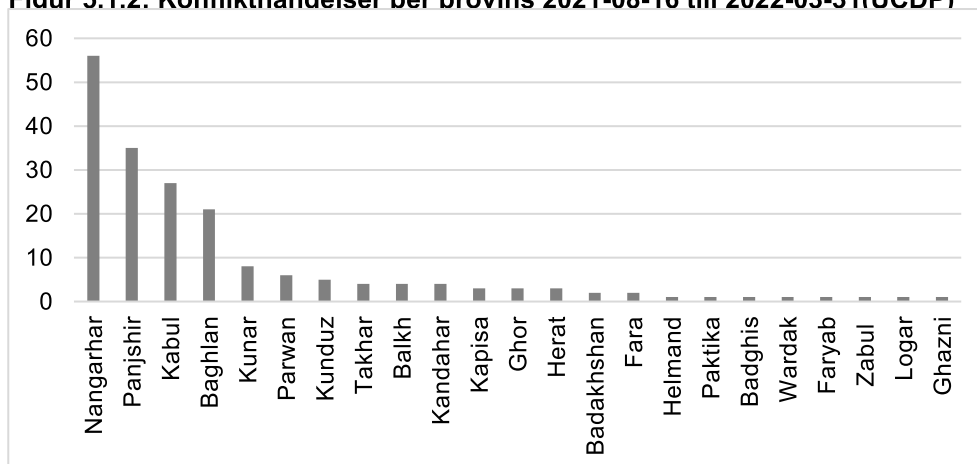
I figur 5.1.2 nedan redogörs för antalet konflikthändelser per provins utifrån UCDP:s data under samma period.

Figur 5.1.1: Våldsincidenter per provins 2021-08-16 till 2022-03-31 (ACLED)

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys.¹⁹⁷

¹⁹⁷ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

Fiur 5.1.2: Konflikthändelser per provins 2021-08-16 till 2022-03-31(UCDP)

Källa: Data från UCDP bearbetad av Migrationsanalys.¹⁹⁸

Även om data från ACLED och UCDP skiljer sig åt både vad gäller nivåer av våldsincidenter/händelser och i vilken mån de olika provinserna är drabbade av dessa incidenter, är båda källorna samstämmiga avseende vilka fyra provinser som har högst antal våldsincidenter respektive konflikthändelser: Kabul, Nangarhar, Panjshir och Baghlan.

Vad som ytterligare är tydligt och gemensamt för de båda källorna är att det för stora delar av landet endast finns enstaka incidenter registrerade.

5.2 Dödsoffer på provinsnivå

I figur 5.2.1 och figur 5.2.2 nedan redogörs för det uppskattade antalet dödsoffer till följd av politiskt våld respektive konflikt under perioden 16 augusti 2021 till 31 mars 2022, nedbrutet på provinsnivå.

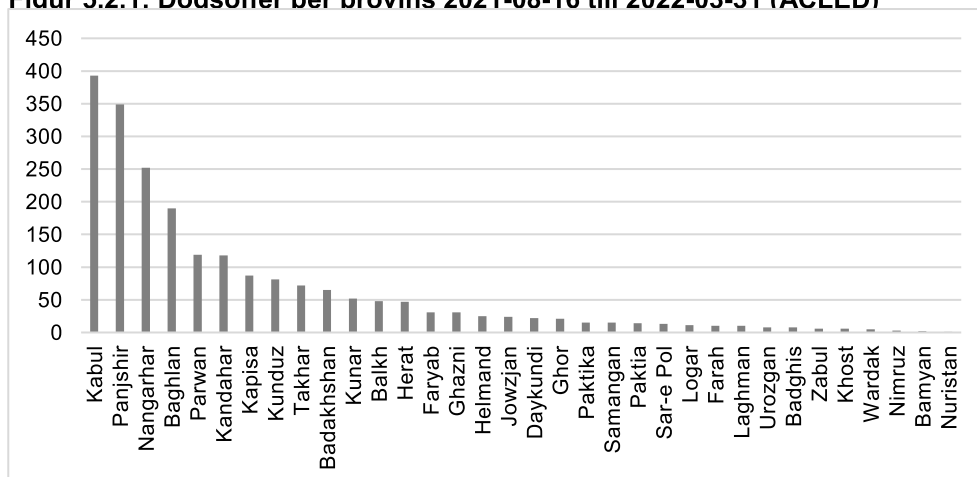
Både ACLED och UCDP beskriver uppskattningarna som osäkra.¹⁹⁹ ACLED särredovisar inte civila offer och kombattanter.²⁰⁰ UCDP uppskattar²⁰¹ och redovisar både det totala antalet dödsoffer och antalet civila offer.

¹⁹⁸ UCDP, e-post 2022-04-06.

¹⁹⁹ ACLED, *Codebook*, s. 32, [url](#); UCDP, *Methodology: Source Evaluation*, [url](#).

²⁰⁰ ACLED, februari 2022, s. 19, [url](#).

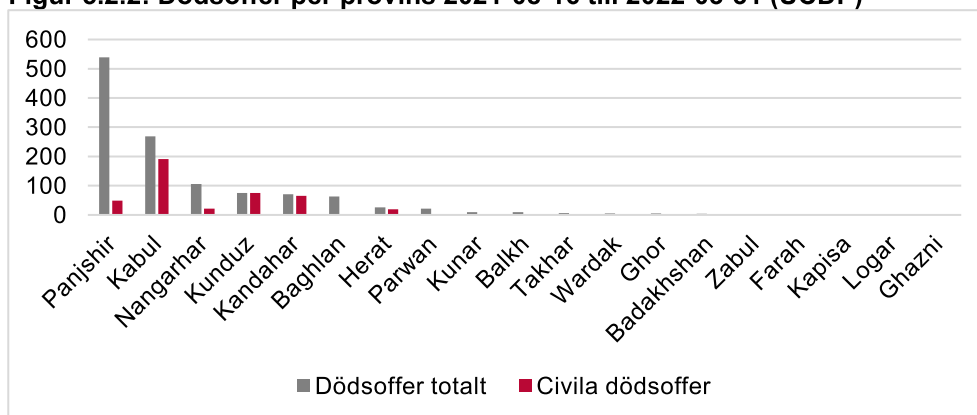
²⁰¹ UCDP gör olika typer av uppskattningar av antalet offer: en lägsta nivå, en högsta nivå och en "bästa uppskattning". (Högbladh, S. Department of Peace and Conflict Research, Uppsala University, *UCDP Candidate Events Dataset Codebook*, v.1.1, 2019, s. 4; 8, [url](#)).

Fiur 5.2.1: Dödsoffer per provins 2021-08-16 till 2022-03-31 (ACLED)

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys.²⁰²

Enligt ACLED:s data sammanfaller de fyra provinser som utmärker sig genom högst dödstal också med de provinser som haft högst nivåer med våldsinceder, det vill säga Kabul, Panjshir, Nangarhar och Baghlan.

Därutöver är det ett antal provinser med relativt lägre antal dödsoffer, men som sinsemellan ligger på snarlika nivåer, och ett antal provinser med endast enstaka dödsoffer registrerade.

Figur 5.2.2: Dödsoffer per provins 2021-08-16 till 2022-03-31 (UCDP)

Källa: UCDP.²⁰³

Utifrån UCDP:s uppskattning av det totala antalet dödsoffer ligger Panjshir, Kabul och Nangarhar högst, följt av Kunduz, Kandahar och Baghlan som ligger på snarlika nivåer.

Både Kabul, Kunduz och Kandahar utmärker sig genom relativt sett högre nivåer av civila offer. Detta har sannolikt sin förklaring i att tre storskaliga självmordsdåd genomförts i dessa tre provinser med många civila offer som

²⁰² ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

²⁰³ UCDP, e-post 2022-04-06.

följd: attacken mot Kabuls flygplats samt två moskéattacker mot shiamuslimer i Kunduz och Kandahar.²⁰⁴ Enstaka storskaliga attacker med många offer kan således få stort genomslag i datan. Om perioden för datauttaget hade omfattat även april månad 2022 hade till exempel det omrapporterade bombdådet²⁰⁵ mot en shiamoské i staden Mazar-e Sahrif gett stort utslag för provinsen Balkh, en provins som fram till 31 mars 2022 inte hade några civila offer registrerade.

Pansjhir utmärker sig i UCDP-datan med ett totalt antal dödsoffer som är i paritet med den totala summan för resten av landet som helhet under perioden. Endast en mindre andel av dessa är emellertid registrerade som civila offer. Enligt ACLED-data är det dock i Kabul som flest dödsoffer registrerats för perioden.

5.3 Provinser för fördjupning

Migrationsanalys finner att både ACLED och UCDP-data indikerar att provinserna Nangarhar, Kabul, Panjshir och Baghlan har relativt sett högre incidentnivåer sedan talibanrörelsens maktövertagande. För samma fyra provinser har ACLED registrerat flest dödsoffer. Enligt UCDP-datan har dock Panjshir, Kabul och Nangarhar haft flest registrerade dödsoffer, följt av Kunduz, Kandahar och Baghlan.

Migrationsanalys har i arbetet med denna rapport också tagit del av FN-rapportering och intervjuat initierade personkällor som befinner sig i landet, vilka gör bedömningar av vilka provinser som är mest konfliktpåverkade. FN, som också registrerar säkerhetsincidenter i landet, har angivit Kabul, Kandahar, Kunar och Nangarhar som de mest konfliktpåverkade provinserna under perioden 19 augusti till 31 december 2021.²⁰⁶ Kunar är en provins som har relativt låga incidentnivåer i både ACLED:s och UCDP:s data. Både FN och de personkällor som Migrationsanalys konsulterat framhåller dock Kunar som en konfliktdrabbad provins. Kandahar är vidare en provins som ligger relativt högt när det gäller dödsoffer, och enligt ACLED har Kandahar det sjätte högsta antalet våldsincidenter av Afghanistans provinser.

Med utgångspunkt i både redovisad data samt i den information som Migrationsanalys tagit del av genom andra källor görs bedömningen att provinserna Kabul, Nangarhar, Kunar, Panjshir, Baghlan och Kandahar kan ses som relativt sett mer drabbade av konflikt- och säkerhetsproblematik än andra provinser. Säkerhetssituationen i dessa provinser beskrivs därför fördjupat i nästa kapitel.

Det finns förvisso även andra provinser som befinner sig i gränslandet till att tillhöra denna skara. Men Migrationsanalys har i sin bedömning lagt särskild vikt vid att både ACLED och UCDP, jämte vissa andra källor, varit samstämmiga om att Nangarhar, Kabul, Panjshir och Baghlan är bland de mest

²⁰⁴ BBC, *Afghanistan: Suicide attack hits Kandahar mosque during prayers*, 2021-10-16, [url](#); UN News, *UN condemns 'abhorrent' terrorist attack at Kabul airport*, 2021-08-27, [url](#).

²⁰⁵ BBC News, 2022-04-21, [url](#).

²⁰⁶ UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#).

konfliktdrabbade, liksom att FN också framhåller Kunar och Kandahar i detta avseende.

6. Provinser med högre nivåer av konflikt- eller säkerhetsproblematik, eller av annan särskild vikt

I detta avsnitt redogör Migrationsanalys för situationen i de sex provinser som, enligt en sammanvägd bedömning av tillgänglig information och data, varit mest konfliktdrabbade/haft högst incidentnivåer sedan republikens fall.

Provinserna är **Kabul, Nangarhar, Kunar, Panjshir, Baghlan** och **Kandahar**. I avsnitten nedan redogörs för aktuella konfliktaktörer i dessa provinser samt konfliktmönster, incidentnivåer, offer eller andra provinsspecifika aspekter av konflikt-/säkerhetsläget.

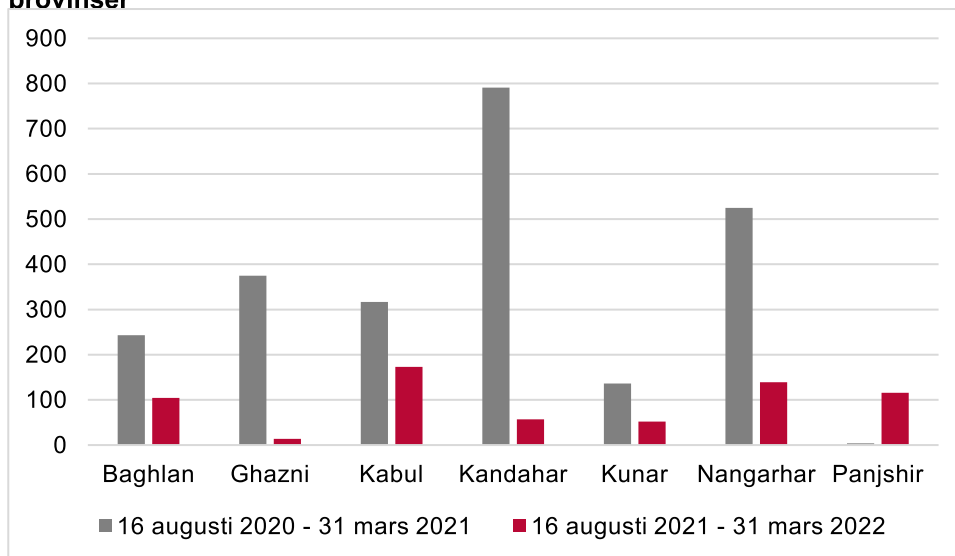
I slutet av kapitlet finns också ett kort avsnitt om Ghazni, som förvisso ligger lågt avseende incidentnivåer, men som utgör en viktig ursprungsprovins för afghanska asylsökande i Sverige. Provinsen bedöms därför vara av särskild vikt för Migrationsverkets asylprövningsverksamhet och inkluderas därmed i kapitlet.

Även om de sex provinserna bedömts som relativt sett mer drabbade av konflikt- och säkerhetsproblematik sedan talibanrörelsen tog makten, ska det betonas att våldsincidenterna tydligt har minskat i samtliga dessa provinser – förutom i Panjshir²⁰⁷ – när perioden efter maktövertagandet jämförs med en referensperiod ett år tidigare. Se figur 6.0.1 nedan.

---

²⁰⁷ Orsaken till detta utvecklas vidare i provinsavsnittet nedan.

Figur 6.0.1: Våldsincidenter 2020–2021 jämfört med 2021–2022 i ett urval av provinser

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys.²⁰⁸

6.1 Kabul – provins och stad

6.1.1 Konfliktaktörer och kontext

Kabul har under många år drabbats av terrordåd, såväl storskaliga som mindre omfattande. Även i perioder då antalet attentat varit mer begränsade har Kabul pekats ut som en plats där terrordåd riskerar att inträffa. En förklaring är att händelser som inträffar i huvudstaden ofta får stor uppmärksamhet och att det därför är attraktivt för aktörer bakom våldsdåd att attackera mål i staden.²⁰⁹

Innan maktskiftet var talibanrörelsen en aktör som ofta låg bakom våldsdåd i huvudstaden. Även ISKP har genom åren varit aktiva i Kabul och legat bakom attentat i huvudstaden, bland annat då med sektaristiska motiv som riktats mot landets shiaminoritet, hazarerna.²¹⁰ ISKP, genom bland annat framträdande ledare inom gruppen, har sedan tidigare en närvaro i Kabul. Universitetsstudenter och salafister hör till dem som anslutit sig till gruppen i huvudstaden.²¹¹

Sedan maktovertagandet har talibanregimen och därefter ISKP och oidentifierade grupper legat bakom de flesta våldsincidenterna i Kabul. NRF har också rapporterats inblandade i några våldsincidenter i både huvudstaden och provinsen Kabul.²¹²

²⁰⁸ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021 – 31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

²⁰⁹ Migrationsverket, *Migrationsanalys*, 2020-04-07, s. 55, [url](#).

²¹⁰ Migrationsverket, *Migrationsanalys*, 2020-04-07, s. 52–53, [url](#).

²¹¹ Oberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08.

²¹² ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021 – 31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

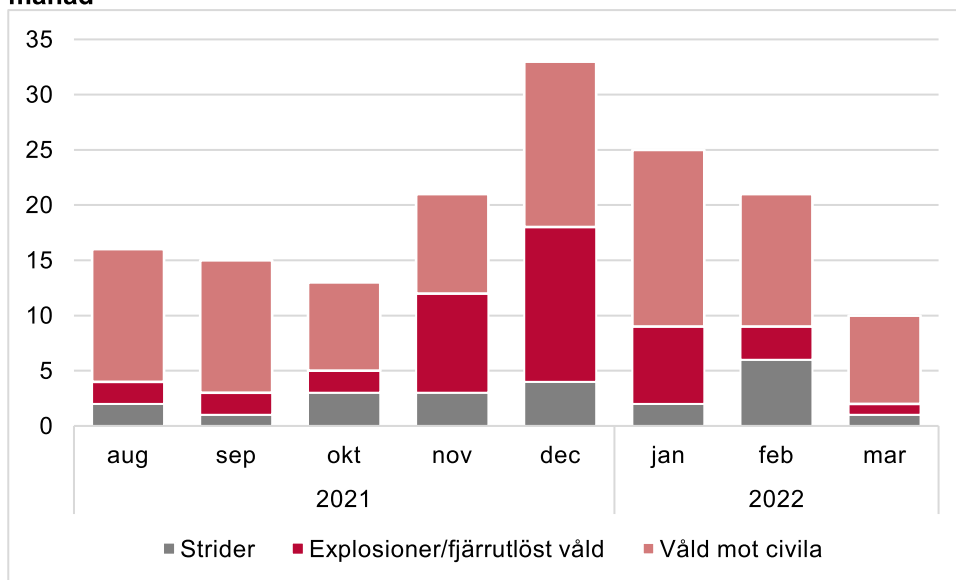
6.1.2 Aktuella konfliktmönster och incidenter

Kabul är en av de provinser där ISKP är som mest aktiva, och näst efter Nangarhar har gruppen utfört flest attacker här sedan det talibanska maktövertagandet.²¹³

Vidare tillhör Kabul de fyra provinser som FN framhållit som de mest konfliktdrabbade under perioden 19 augusti till 31 december 2021.²¹⁴

En majoritet av de våldsincidenter som sker i provinsen Kabul, inträffar i huvudstaden.²¹⁵ Enligt ACLED utgör kategorin *våld mot civila* en majoritet av våldsincidenterna i huvudstaden. *Explosioner/fjärrutlöst våld* utgör ungefär en fjärdedel av incidenterna, medan *strider* förekommer i mindre utsträckning. Data från ACLED indikerar att december 2021 och januari 2022 är månader då flest våldsincidenter inträffat. (se figur 6.1.1 nedan)

Figur 6.1.1: Våldsincidenter i Kabul (staden) fördelat på incidenttyp och månad

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys.²¹⁶

När det gäller ACLED:s kategori våld mot civila riktas detta våld i Kabul främst mot personer med koppling till den förra regeringen och mot journalister. Våldet har dock även, enligt ACLED:s noteringar, riktats mot många andra typer av profiler (såsom kvinnor, hazarer, personer med härkomst i Panjshir, hbtq-personer, med fler). Ibland framgår dock inte om den drabbade civilpersonen skulle ha någon särskild profil.²¹⁷ Talibanregimen ligger bakom

²¹³ Oberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08.

²¹⁴ UNSG, 2022-01-28, s. 4f, [url](#).

²¹⁵ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021 – 31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

²¹⁶ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021 – 31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

²¹⁷ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021 – 31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

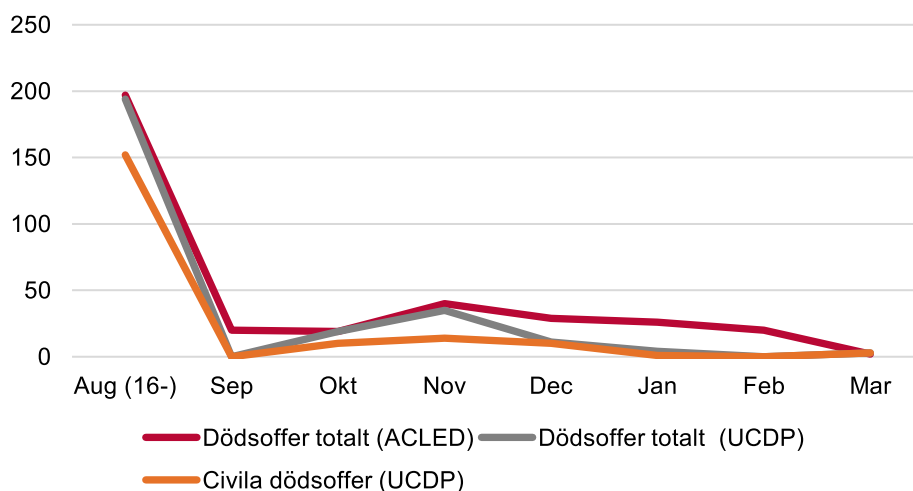
den stora merparten av våldsincidenterna inom kategorin *våld mot civila*, men i många fall är förövaren okänd.²¹⁸

Även om *våld mot civila* är den mest frekvent förekommande typen av våldsincident i Kabul, enligt ACLED, ger dessa incidenter inte enskilt upphov till flest dödsoffer. Det är istället våldsincidenter av typen *explosioner/fjärrutlöst våld* som ligger bakom många av de dödsoffer som skördas i huvudstaden.²¹⁹

Medan antalet incidenter inom kategorin *våld mot civila* var som högst i december 2021 och januari 2022, skördades flest dödsoffer i augusti och november 2021. Detta kan förklaras med de två storskaliga bombdåd som genomfördes i Kabul dessa månader.²²⁰

Många dödsoffer i Kabul kan hänföras till en enskild attack: den mot Kabuls flygplats²²¹ under evakueringarna från landet i augusti 2021, då upp emot 200 personer dödades. (se figur 6.1.2)

Figur 6.1.2: Dödsoffer i Kabul (staden) fördelat över tid, 2021-08-16 till 2022-03-31

Källa: Data från ACLED och UCDP bearbetad av Migrationsanalys.²²²

²¹⁸ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021 – 31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

²¹⁹ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021 – 31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06]; UN News, 2021-08-27, [url](#); BBC News, *More than 20 killed in attack on Kabul military hospital*, 2021-11-02, [url](#).

²²⁰ UN News, 2021-08-27, [url](#); BBC News, 2021-11-02, [url](#).

²²¹ UN News, 2021-08-27, [url](#).

²²² ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021 – 31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06]; UCDP, e-post 2022-04-06.

6.1.3 Särskild utveckling i Kabul

Kabul fortsätter under talibanstyret att utgöra arena för större våldsdåd. Den mest storskaliga attacken var den som genomfördes mot flygplatsen av ISKP under evakueringarna i augusti 2021, men huvudstaden har drabbats av flera andra större explosiva våldsdåd. Exempelvis genomfördes i oktober 2021 en attack mot en moské där många talibaner samlats för att ta avsked av talespersonen Zabihullah Mujahids mor. Denna attack skördade omkring åtta döda och ett tjugotal skadade.²²³ Ett angrepp skedde också mot ett militärsjukhus i Kabul i november samma år, med uppskattningsvis tjugo dödsoffer som följde.²²⁴ Under april 2022 riktades en attack mot en valutamarknad i huvudstaden, vilken skadade omkring 60 personer. Samma månad riktades också ett angrepp med flera explosioner mot en pojkskola och ett utbildningscenter i det hazar/shia-dominerade västra Kabul, vilka ska ha dödat omkring sex personer samt skadat ett tjugotal.²²⁵

Det hazardominerade västra Kabul har sedan 2016 varit drabbat av attacker med sekteristiska motiv. Angrepp mot shiamuslimer har riktats mot moskéer, folksamlingar, sportcenter, skolor, utbildningscenter, sjukhus och minibussar för statligt anställda i framförallt västra Kabul.²²⁶ ISKP, och personer som sympatiserar med gruppen, bedöms ligga bakom merparten av de sekteristiska attackerna mot shiamuslimer i Kabul och på andra platser i landet.²²⁷

Angreppen mot hazarer/shiamuslimer har också fortsatt sedan talibanrörelsen tog makten i landet. Initialt rådde en dryg månad av lugn efter maktövertagandet, men därefter har åtskilliga explosioner drabbat västra Kabul, och i de flesta fall har ISKP uppgett sig ligga bakom dem. Det har främst rört sig om sprängladdningar mot civila passagerarfordon,²²⁸ men nu senast har alltså återigen ett större dåd riktats mot en skola i området.

Beträffande kriminaliteten i huvudstaden uppger två Afghanistanbaserade källor att den har ökat, och även blivit mer våldsam. Ett exempel är att intrång i fastigheter blivit mer vanliga. Källorna uppger att talibanregimen verkar sakna kapacitet för att beivra brottslighet och att hålla misstänkta brottslingar i förvar.²²⁹ Norska Landinfo ger en liknande bild.²³⁰ Landinfo uppger samtidigt att det saknas statistik över kriminalitet och att det är svårt att veta i vilken utsträckning den ökat. Vidare är det svårt att veta vad som ligger bakom kriminaliteten. Det kan till exempel handla om personliga konflikter, hämndmotiv eller hedersproblematik. Allvarlig kriminalitet beivras sällan och straffriheten är stor.²³¹ Enligt en afghansk dagstidning oroar sig många invånare i Kabul för säkerheten och vågar inte röra sig fritt, och talibanregimens

²²³ AAN, 2022-01-17, [url](#).

²²⁴ UN News, 2021-08-27, [url](#); BBC News, 2021-11-02, [url](#).

²²⁵ Al Jazeera, *Afghanistan: Kabul mosque hit by grenade attack*, 2022-04-06, [url](#); BBC News, 2022-04-19, [url](#).

²²⁶ AAN, 2022-01-17, [url](#).

²²⁷ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

²²⁸ AAN, 2022-01-17, [url](#).

²²⁹ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16; Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17.

²³⁰ Informationen i Landinfos rapport är dock inte Kabul-specifik.

²³¹ Norge. Landinfo, 2022-03-09, s. 17–18, [url](#).

uttalanden om att stölder, kidnappningar och annan kriminalitet i princip upphört överensstämmer inte med verkligheten.²³² Det förekommer att både talibanmedlemmar och personer som oriktigt uppger sig vara talibaner, begår kriminella handlingar, såsom rån eller utpressning.²³³

En annan betydande utveckling i huvudstaden har varit den omfattande kampanj med genomsökningar av privata hem som bedrivits av de facto-myndigheterna. Den 22 februari 2022 meddelade talibanrörelsens talesperson Zabihullah Mujahid att myndigheterna avsåg börja söka igenom privata hem i jakt på terrorister, kriminella och vapen. Det har varit frågan om en omfattande aktion, även mot andra provinser,²³⁴ och den har uppgetts vara motiverad av säkerhetsskäl.²³⁵

Genomsökningarna uppges ha orsakat oro bland exempelvis personer med kopplingar till den tidigare regeringen och det internationella samfundet.²³⁶ Talibanregimen har också fått kritik för att genomsökningar har skett utan förvarning, att talibanmedlemmar som varit delaktiga varit maskerade och beväpnade samt att kvinnor fått sina hem genomsökta av manliga talibanmedlemmar.²³⁷ Det förekommer vissa uppgifter som indikerar att tadzjiker, och även andra minoriteter som hazarer och uzbekier, har behandlats sämre vid husgenomsökningarna än pashtuner.²³⁸

Sedan maktskiftet i augusti 2021 har ett stort antal protester och demonstrationer genomförts i Kabul. Åtskilliga demonstrationer har rört kvinnors rättigheter, och många kvinnor har blivit utsatta för riktat våld och ingripanden till följd av deltagande i dessa demonstrationer.²³⁹

Amnesty International har följt upp flera fall av godtyckliga arresteringar, grundlösa frihetsberövanden och ofrivilliga bortföranden som inträffat under januari och februari 2022 i Kabul och andra provinser. Amnesty har kritiserat hur talibanregimen behandlat bland annat aktivister som deltagit i demonstrationer. I vissa fall har även aktivisters anhöriga, inklusive barn, tagits i förvar. Enligt källor som Amnesty intervjuat förekommer att företrädare för talibanregimen uppmanat offer och deras anhöriga att inte kommunicera om sina ärenden offentligt eller med media.²⁴⁰

²³² Hasht-e Subh Daily, *Crime Rates in Afghanistan Remain High*, 2022-01-22, [url](#).

²³³ EASO, september 2021, s. 62, [url](#).

²³⁴ Exempelvis Baghlan, Kapisa, Laghman, Logar, Nangarhar, Panjshir, Parwan.

²³⁵ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16; Nikkei Asia, 2022-03-16, [url](#).

²³⁶ Human Rights Watch (HRW), *In Afghanistan, Burning Our Past to Protect Our Future*, 2022-03-01, [url](#).

²³⁷ Nikkei Asia, 2022-03-16, [url](#); Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

²³⁸ Nikkei Asia, 2022-03-16, [url](#); Internationell NGO i Kabul, digitalt möte, 2022-03-16; New York Times, *Taliban Search Operation Echoes Resented U.S. Tactics*, 2022-03-02, [url](#).

²³⁹ ACLED/Afghan Peace Watch, 2022-04-14, s. 6, [url](#).

²⁴⁰ Amnesty International, *Afghanistan: Taliban Must Immediately Stop Arbitrary Arrests of Journalists, Civil Society Activists, Former Government Officials and Those Who Dissent*, 2022-03-21, [url](#).

6.2 Nangarhar

6.2.1 Konfliktaktörer och kontext

Under den tidigare konflikten mellan talibanrörelsen och den forna republiken kännetecknades situationen i den östliga Nangarharprovinsen av en starkare fragmentering på upprorssidan än i andra provinser. Många olika militanta grupper, däribland al-Qaida och den pakistanska talibanrörelsen Tehrik-e-Taliban Pakistan (TTP), har haft en närvaro i provinsen. Detta har bland annat inneburit att talibanrörelsen har haft en svagare ställning där än på många andra platser i landet. Detta faktum, jämte splittrade lokala eliter och förekomsten av salafistnätverk i provinsen, anses ha bidragit till att ISKP kunnat skaffa sig ett starkt fäste i Nangarhar.²⁴¹

Det var framförallt Nangarhar som var fokus för ISKP när gruppen etablerade sig i Afghanistan 2014/15, och här stred ISKP över territorier som de också periodvis kontrollerade i de sydöstliga distrikten, med Achin som gruppens huvudsäte.²⁴² I slutet av 2019 drevs dock ISKP bort från sina kvarvarande baser i Nangarhar genom offensiver genomförda av både talibanrörelsen och den forna republiken med stöd av amerikansk militär. Under detta tryck splittrades ISKP i mindre grupper, och de som inte kapitulerade drog sig tillbaka till höga bergsområden, till provinsen Kunar eller över gränsen in i Pakistan.²⁴³

Idag bedöms dock ISKP återigen ha sitt starkaste fäste i östra Afghanistan,²⁴⁴ i provinserna Nangarhar och Kunar. I Nangarhar bedöms deras närvaro utbredd i olika delar av provinsen, vilket föranlett talibanregimen att sända dit sina specialstyrkor för att försöka bekämpa dem.²⁴⁵

Även TTP bedöms idag ha sin främsta närvaro i Nangarhar och Kunar, enligt en analytiker Migrationsanalys konsulterat.²⁴⁶

6.2.2 Aktuella konfliktmönster och incidenter

Konfliktvåldet i Nangarhar präglas idag av konflikten mellan talibanrörelsen och ISKP.²⁴⁷

Nangarhar tillhör också de fyra²⁴⁸ provinser i landet som FN framhållit som de mest konfliktdrabbade under perioden 19 augusti till 31 december 2021,²⁴⁹ och enligt data från UCDP har Nangarhar allra flest konflikthändelser med dödlig utgång.²⁵⁰

²⁴¹ Afghanistan Analysts Network (AAN), *Descent into chaos: Why did Nangarhar turn into an IS hub?*, 2016-09-27, [url](#).

²⁴² Norge. Landinfo. *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Nangarhar*, 2016-10-13, s. 12, [url](#).

²⁴³ Afghanistan Analysts Network (AAN), *Hit from Many Sides 1: Unpicking the recent victory against the ISKP in Nangarhar*, 2020-03-01, [url](#).

²⁴⁴ Norge. Landinfo, 2022-03-09, s. 17, [url](#).

²⁴⁵ Öberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08.

²⁴⁶ Öberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08.

²⁴⁷ Öberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08.

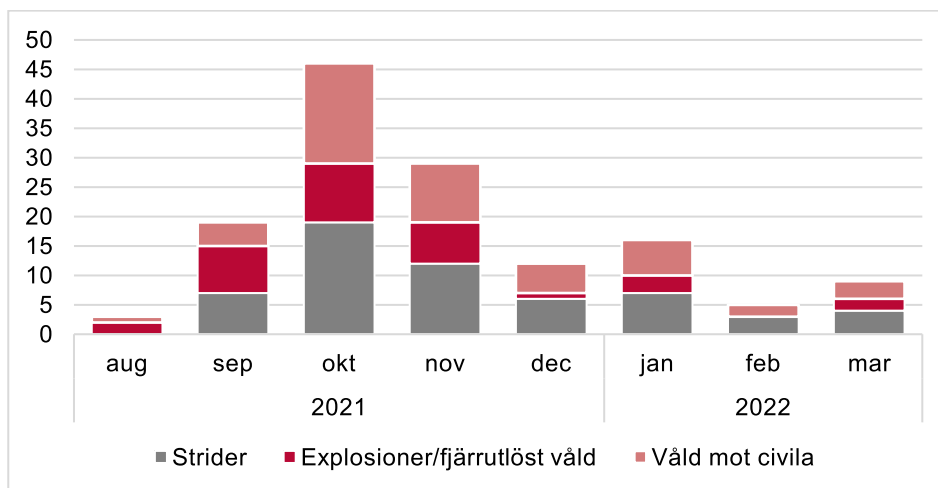
²⁴⁸ Jämte Kabul, Kunar och Kandahar.

²⁴⁹ UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#).

²⁵⁰ UCDP, e-post 2022-04-06.

Oktober är den månad då ACLED registrerat flest våldsincidenter under perioden 16 augusti 2021 till 31 mars 2022. Våldet i Nangarhar har omfattat *strider*, *explosioner/fjärrutlöst våld* samt *våld mot civila* (se figur 6.2.1 nedan).

Figur 6.2.1: Våldsincidenter i Nangarhar fördelat på incidenttyp och månad

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys.²⁵¹

Strider är den incidenttyp som enligt ACLED varit mest frekvent förekommande i Nangarhar, och de flesta är kopplade till konflikten mellan ISKP och talibanrörelsen.²⁵²

Våld mot civila är den incidenttyp som näst *strider* är mest förekommande, enligt ACLED. I dessa fall är det främst det nya talibanstyrets väpnade styrkor som registreras som ansvarig aktör, därefter oidentifierade väpnade grupper och ISKP. Talibanrörelsens angrepp mot civilpersoner har främst angetts som orsakade av offrens misstänkta kopplingar till ISKP. Övriga angrepp mot civila i provinsen (oberoende av vilken aktör som legat bakom) har omfattat exempelvis attacker mot journalister; medlemmar av den förra regeringens styrkor; civilsamhällesaktivister, personer som öppet motsatt sig talibanrörelsen, religiöst lärda och stamledare, enligt ACLED:s noteringar.²⁵³

Ett exempel på en händelse av riktat *våld mot civila* i Nangarhar är angreppet mot ett bröllop i oktober 2021 för att det där spelades musik. Angriparna sade sig tillhöra talibanrörelsen, vilket rörelsens ledarskap förnekade.²⁵⁴

Avseende *explosioner/fjärrutlöst våld* utgör ISKP den aktör som ligger bakom flest sådana dåd, och de riktas primärt mot talibanregimen och dess styrkor.²⁵⁵ Ett annat exempel på en incident i denna kategori var när åtta barn dödades nära

²⁵¹ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021 – 31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

²⁵² ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021 – 31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

²⁵³ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021 – 31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

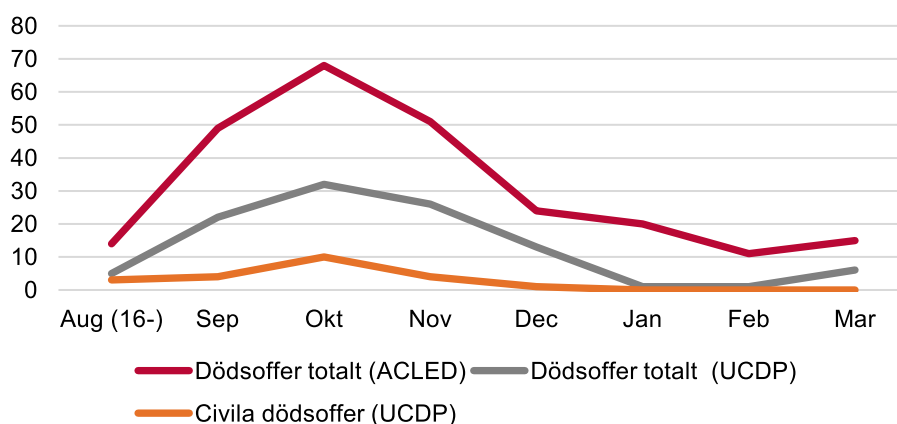
²⁵⁴ BBC News, *Afghanistan: Gunmen attack wedding to stop music being played*, 2021-10-31, [url](#).

²⁵⁵ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

en skola i januari 2022 på grund av att en kvarvarande odetonerad sprängladdning från den förra konflikten utlöstes.²⁵⁶

När det gäller antalet dödsoffer i Nangarhar som registrerats av både ACLED och UCDP, märks en uppgång i oktober 2021 enligt i princip samma mönster som gäller för registrerade incidenter (se figur 6.2.2). Därefter har trenden varit nedåtgående för att sedan plana ut mer från december månad. Tendensen är tydligare för ACLED:s data som generellt sett ligger högre än UCDP när det gäller registrerade dödsoffer. För en närmare diskussion om orsaker till skillnader hos de olika källorna hänvisas till metoddiskussionen i [2.2.1](#).

Figur 6.2.2: Dödsoffer i Nangarhar fördelat över tid, 2021-08-16 till 2022-03-31

Källa: Data från ACLED och UCDP bearbetad av Migrationsanalys.²⁵⁷

Den relativt höga nivå av dödsoffer som registrerats för Nangarhar runt oktober månad bedöms, enligt en analytiker som Migrationsanalys konsulterat, främst vara kopplad till konflikten mellan talibanregimen och ISKP.²⁵⁸ Under denna period sker dock också många våldsincidenter med dödsoffer där aktören är okänd. Offren har haft en rad olika profiler och varit exempelvis både ISKP-anhängare och talibanmedlemmar, men också anhängare av den förra regeringen.²⁵⁹

6.2.3 Särskild utveckling i Nangarhar

Den stora merparten av ISKP:s attacker har sedan talibanrörelsens maktövertagande skett i Nangarhar, följt av Kabul och Kunar, enligt analytiker som följer gruppen. Under perioden september till december 2021 genomförde ISKP knappt 60 procent av sina attacker i Nangarhar.²⁶⁰

²⁵⁶ UN News, *Eight Afghan students die in explosion outside school*, 2022-01-11, [url](#).

²⁵⁷ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021 – 31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06]; UCDP, e-post 2022-04-06.

²⁵⁸ Oberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08.

²⁵⁹ Dr. Melissa Kerr Chiovenda & Dr. Andrea Chiovenda, Assistant Professors of Anthropology at Zayed University, United Arab Emirates, digitalt möte 2021-11-09.

²⁶⁰ CTC, januari 2022, s. 36, [url](#).

Det är också i Nangarhar som talibanregimens utomrättsliga dödande av misstänkta ISKP-medlemmar varit som mest frekvent. De flesta incidenter inträffade i oktober och november 2021, enligt FN. Många av dem som dödsats på grund av misstänkt ISKP-koppling hade också i anslutning till detta blivit utsatta för påtvingade försvinnanden och tortyr av talibanmyndigheterna.²⁶¹

Talibanrörelsens agerande gentemot misstänkta ISKP-anhängare har väckt fruktan i Afghanistans salafistsamhällen, som primärt finns koncentrerade i de östliga provinserna Nangarhar, Kunar och Nuristan.²⁶² Även om salafistsamhällen i landet utgjort rekryteringsgrund för ISKP är inte alla salafister i landet anhängare eller sympatiserar med gruppen. Många salafister har istället motsatt sig ISKP på grund av de övergrepp gruppen begått mot lokalbefolkningen i deras områden. Talibanregimen har dock generellt slagit ned hårt mot salafistsamhällen på grund av den misstänkta kopplingen till ISKP, vilket i förlängningen riskerar motverka sitt syfte och istället gynna rekryteringen av salafister till ISKP.²⁶³

När det gäller territoriell kontroll, bedömer en analytiker som Migrationsanalys konsulterat i slutet av 2021 att för det fall ISKP återigen skulle blir starka nog att inta territorium skulle detta sannolikt ske i Nangarhar eller Kunar. Det är i dessa två provinser och i Kabul som ISKP har haft sin starkaste närvaro, och gruppen har idag starka nätverk där, enligt samma källa.²⁶⁴

6.3 Kunar

6.3.1 Konfliktaktörer och kontext

Kunar var under den förra konflikten mellan republiken och talibanrörelsen en starkt talibankontrollerad provins, varifrån begränsat med information nådde omvärlden. Säkerhetsutvecklingen i Kunar har varit nära kopplad till utvecklingen i Nangarhar och det var dit som ISKP tog sin tillflykt när de pressades tillbaka från Nangarhar under 2019.²⁶⁵

Kunar är även idag, efter Nangahar, en av de provinser där ISKP bedöms ha starkast närvaro och ”ett andra hem”. Gruppens historik i Kunar gör att de bör ha kapacitet att utföra fler attacker i provinsen än de gjort månaderna efter talibanrörelsens maktövertagande, bedömer en analytiker som Migrationsanalys konsulterat. Deras relativt låga profil i provinsen sedan maktövertagandet kan eventuellt innebära att de förbereder sig för en mer långsiktig strategi med ett starkt fäste i provinsens avlägsna områden.²⁶⁶

Talibanregimen förefaller dock inte, enligt Migrationsanalys bedömning, uppleva en akut hotbild från ISKP i Kunar; i mars 2022 drogs säkerhetsstyrkor

²⁶¹ UN Human Rights Council, 2022-03-04, s. 6f, [url](#).

²⁶² Gandhara, *Taliban Wages Deadly Crackdown On Afghan Salafists As War With IS-K Intensifies*, 2021-10-22, [url](#).

²⁶³ Oberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08; Gandhara, *Taliban Wages Deadly Crackdown On Afghan Salafists As War With IS-K Intensifies*, 2021-10-22, [url](#).

²⁶⁴ Oberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08.

²⁶⁵ Migrationsverket, Migrationsanalys, 2020-04-07, s. 40f, [url](#).

²⁶⁶ Oberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08.

tillbaka från Kunars landsbygd för att istället stationeras i norr och centralt i landet, inför eventuellt ökad oppositionell aktivitet där under våren.²⁶⁷

Kunar är vidare, bredvid Nangarhar, den provins där den pakistanska talibanrörelsen TTP idag bedöms ha sin främsta närvaro, enligt en analytiker Migrationsanalys konsulterat.²⁶⁸ Provinsen har också under många år varit utsatt för angrepp, bland annat genom raketbeskjutning, av pakistanska styrkor från andra sidan Durandlinjen²⁶⁹. Ett av målen har varit TTP, och sådana angrepp har även skett under talibanstyret.²⁷⁰ I december 2021 rapporterades exempelvis Pakistan ha genomfört en drönarattack mot en TTP-ledare i Kunar,²⁷¹ och i april 2022 rapporteras om pakistanska luftangrepp mot både Kunar och Khost, vilket ska ha dödat och skadat ett antal civila.²⁷²

6.3.2 Aktuella konfliktmönster och incidenter

Liksom i Nangarhar präglas konfliktvåldet i Kunar av konflikten mellan ISKP och talibanrörelsen.²⁷³ Kunar utgör den provins där ISKP, efter Nangarhar och sedan Kabul, genomfört flest attacker under perioden 18 september till 31 december 2021, enligt analytiker som följer gruppen.²⁷⁴

En hel del våldsincidenter i Kunar initieras dock av aktörer som inte går att identifiera, enligt ACLED. Liksom tidigare bidrar också pakistanska styrkor till konfliktvåldet i provinsen genom angrepp från pakistanskt territorium.²⁷⁵

Kunar tillhör de fyra²⁷⁶ provinser i landet som FN framhållit som de mest konfliktdrabbade under perioden 19 augusti till 31 december 2021.²⁷⁷

De våldsincidenter som registrerats av ACLED i Kunarprovinsen omfattar främst *strider, explosioner/fjärrutlöst våld* samt i mindre utsträckning *våld mot civila* (se figur 6.3.1).

²⁶⁷ BBC Monitoring, *Taliban sideline non-Pashtun allies amid fear of rebellion. Taliban deploy more troops to north*, 2022-03-18 [betaltjänst], [url](#).

²⁶⁸ Oberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08.

²⁶⁹ Den omtvistade gränsen mellan Afghanistan och Pakistan, vilken Afghanistan ännu inte erkänt.

²⁷⁰ BBC Monitoring (Afghan Islamic Press News Agency), *Pakistani shelling injures two in east Afghan province*, 2022-02-16, [betaltjänst], [url](#); Oberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08.

²⁷¹ Dawn, *TTP leader escapes drone strike in Afghanistan*, 2021-12-18, [url](#).

²⁷² Al Jazeera, *Taliban issues warning over civilians killed by Pakistan rockets*, 2022-04-16, [url](#).

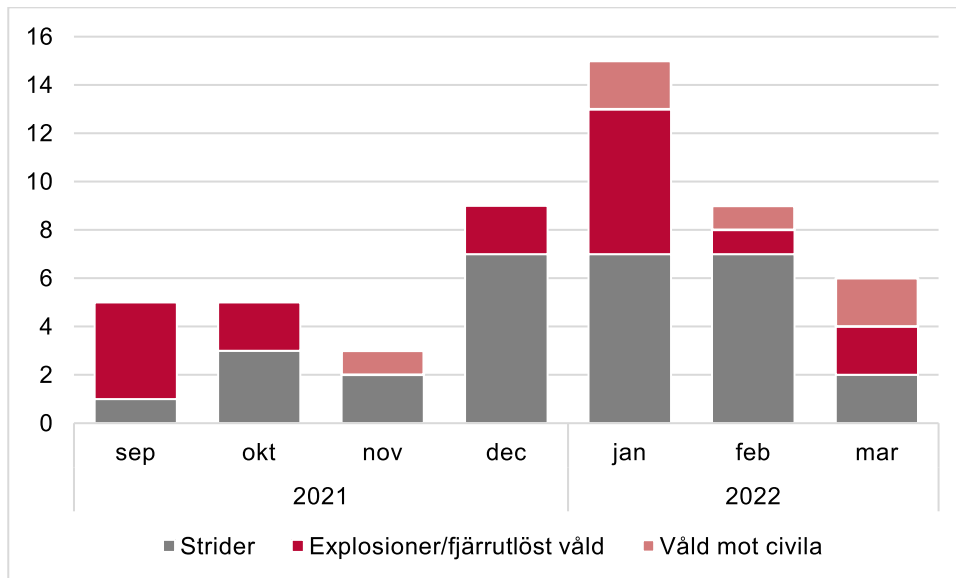
²⁷³ Oberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08; ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

²⁷⁴ CTC Sentinel, januari 2022, s. 36, [url](#).

²⁷⁵ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

²⁷⁶ Jämte Nangarhar, Kabul och Kandahar.

²⁷⁷ UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#).

Figur 6.3.1: Våldsincedenter i Kunar fördelat på incidenttyp och månad

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys.²⁷⁸

Både ACLED och UCDP har registrerat incidentnivåer för Kunar som ligger långt under de nivåer som registrerats för grannprovinsen Nangarhar.²⁷⁹ FN:s bedömning att Kunar är en av landets fyra mest konfliktdrabbade provinser återspeglas alltså inte i data från ACLED och UCDP (se [kapitel 5](#)).

En möjlig förklaring till detta är att det kan vara särskilt svårt att tillgå information om Kunar, vilket redan var fallet under den förra konflikten (se [föregående avsnitt](#)). FN har dock en relativt omfattande närvaro i Afghanistan och kan därmed ha tillgång till mer information om situationen i provinsen än de andra två organisationerna.

Eftersom data från både ACLED och UCDP är begränsad gällande Kunar bedömer Migrationsanalys att det är mindre relevant att analysera konfliktmönster i dessa data. Det kan dock konstateras en uppgång av incidenter i januari 2022 i diagram 6.3.1 ovan.

En analytiker som Migrationsanalys konsulterat i slutet av 2021 bedömer att ISKP, till följd av sin historik och närvaro i Kunar, innehar en större potential för konfliktaktivitet än vad som hittills varit fallet. Om ISKP återigen skulle bli starka nog att inta territorium skulle detta sannolikt ske i Kunar och Nangarhar.²⁸⁰

Det senaste pakistanska luftangreppet mot Kunar i april²⁸¹ visar också, enligt Migrationsanalys bedömning, en potential för ökat våld mot civila i provinsen som riskerar att drabbas av urskillningslöst våld när Pakistan försöker angripa

²⁷⁸ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

²⁷⁹ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06]; UCDP, e-post 2022-04-06.

²⁸⁰ Oberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08.

²⁸¹ Al Jazeera, 2022-04-16, [url](#).

TTP i provinsen. Det ska i sammanhanget nämnas att även provinsen Khost drabbades av dessa luftangrepp från Pakistans sida.

6.4 Panjshir och Baghlan

6.4.1 Konfliktaktörer och kontext

Provinserna Panjshir och Baghlan är belägna strax norr om Kabul och angränsar varandra. Panjshirprovinsen utgörs av en dalgång omgiven av höga berg. Genom provinsen går en huvudväg i sydvästlig–nordöstlig riktning som har sin utgångspunkt i Kabul och kopplar ihop provinsen med grannprovinsen Parwan. Därutöver finns inga större vägar ut eller in i provinsen.²⁸² Panjshir förbinds dock med bland annat Baghlan, som gränsar till väster, genom småvägar och svårtillgängliga bergspass.²⁸³ Under tidigare konflikter i Afghanistan har vägen till distriktet Andarab i Baghlan varit strategiskt viktig i logistikhänseende.²⁸⁴ Under nuvarande konflikt har Panjshir och Andarabdistriktet pekats ut som centrum för Nationella motståndnsfronten (NRF).²⁸⁵ Enligt data från ACLED är Andarab det distrikt i Baghlan där det skett flest strider under perioden.²⁸⁶ Provinserna har på så sätt en i hög grad gemensam konfliktkontext.

Panjshir har en lång historia som motståndsfäste. Panjshir var ett centrum för mujaheddin-gruppen *Shura-e Nazar/Jamiat-e Islami* under den sovjetiska ockupationen av Afghanistan och sedermera talibanregimen 1996–2001 (som en del av den så kallade Norra alliansen).²⁸⁷

Den lokala geografin – en dal omgiven av höga berg med flera mindre dalgångar och grottor – ger området defensiva fördelar.²⁸⁸ Panjshir var en av få delar av Afghanistan som varken ockuperades av Sovjetunionen och deras allierade i Afghanistan eller talibanrörelsen senast de kontrollerade landet.²⁸⁹ Framträdande delar av ledarskiktet i den USA-stödda så kallade Norra alliansen hade bakgrund i Panjshir och efter maktskiftet 2001 har flera personer med bakgrund i provinsen haft ledande befattningar i Afghanistan.²⁹⁰

²⁸² BBC News, *Afghanistan: The 'undefeated' Panjshir Valley - an hour from Kabul*, 2021-08-26, [url](#); Al Jazeera, *Growing concerns for Panjshir residents as Taliban claims victory*, 2021-09-06, [url](#).

²⁸³ Sunday Guardian Live. Tyagi, S, *Will Panjshir Valley be the Taliban's Waterloo?*, 2021-08-29, [url](#).

²⁸⁴ Rubin, B.R, *The Fragmentation of Afghanistan*, 1995 (andra upplagan), s. 158.

²⁸⁵ UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#); Afghanistan Analysts Network (AAN), *The Moment in Between: After the Americans, before the new regime*, 2021-09-01, [url](#).

²⁸⁶ Av de totalt 65 strider som ACLED har registrerat i Baghlan under perioden har 23 ägt rum i Andarabdistriktet. (ACLEd, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06]).

²⁸⁷ Al Jazeera, *Remembering the 'Lion of Panjshir'*, 2012-09-09, [url](#); Rubin, B.R, *Afghanistan – What Everyone Needs to Know*, 2020 (första upplagan), s. 113.

²⁸⁸ The Diplomat, *What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer?*, 2021-12-15, [url](#); BBC News, *Afghanistan: Taliban claim to have taken Panjshir Valley*, 2021-09-07, [url](#).

²⁸⁹ BBC News, 2021-09-07, [url](#).

²⁹⁰ BBC News, *Afghanistan: The 'undefeated' Panjshir Valley - an hour from Kabul*, 2021-08-26, [url](#).

Fram till talibanrörelsens maktövertagande 2021 var Panjshir under flera år en av de säkerhetsmässigt lugnaste provinserna i Afghanistan. Endast ett fåtal säkerhetsincidenter registrerades på årlig basis.²⁹¹

Befolkningen i Panjshir består nästan enbart av tadjjiker. Den lokala identiteten är stark och benämningen panjshiri används ofta för att beteckna en person med ursprung i provinsen.²⁹² Befolkningen i Baghlan är mer etniskt blandad men tadjjiker utgör den enskilt största folkgruppen.²⁹³

Efter att Kabul fallit till talibanrörelsen den 15 augusti 2021 återstod endast en provinshuvudstad utom deras kontroll – Bazarak i Panjshir.²⁹⁴ Vid denna tid samlade Ahmad Massoud²⁹⁵ och dåvarande vicepresident Amrullah Saleh NRF i Panjshir. Delar av den forna republikens säkerhetsstyrkor (ANSF) som inte lagt ned vapnen anslöt sig också till motståndet.²⁹⁶ I slutet av augusti 2021 mobiliserade talibanrörelsen styrkor från olika delar av landet och inledde en offensiv mot Panjshir.²⁹⁷ Den 6 september tog Talibanrörelsen kontroll över Panjshir.²⁹⁸ Uppgifterna om att Panjshir hade fallit förnekades officiellt av företrädare för NRF men en anonym källa inom NRF bekräftade uppgiften för Washington Post.²⁹⁹ En analytiker kopplad till *Afghanistan Analysts Network* (AAN) beskrev i september 2021 frågan om kontroll över Panjshir som en delvis semantisk fråga; talibanrörelsen hade då etablerat formell kontroll över provinsen men NRF:s styrkor hade dragit sig tillbaka till mindre dalgångar med avsikten att fortsätta strida.³⁰⁰

I samband med offensiven mot Panjshir stängde talibanstyrkor av elnät, telekommunikationer och vägar.³⁰¹ I början av september förekom det i stort sett ingen oberoende rapportering om vad som pågick i Panjshir. Informationsvakuumet fylldes istället av uppgifter i bland annat sociala medier från de stridande parterna och deras respektive anhängare. Uppgifterna som framkom under denna tid var motstridiga och i många fall omöjliga att verifiera.³⁰² I mitten av september 2021 uppgav AAN att endast pro-talibanska journalister eller journalister med särskilt tillstånd från talibanmyndigheterna

²⁹¹ Migrationsverket, Migrationsanalys, 2020-04-07, s. 51, [url](#). Se också UNAMA:s årliga rapporter för åren 2007–2020: <https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports>.

²⁹² BBC News, 2021-08-26, [url](#).

²⁹³ Naval Postgraduate School. Program for Culture and Conflict Studies, *Baghlan Provincial Overview*, mars 2017, [url](#).

²⁹⁴ Afghanistan Analysts Network (AAN), *Afghanistan's Conflict in 2021 (1): The Taleban's sweeping offensive as told by people on the ground*, 2021-12-28, [url](#).

²⁹⁵ Son till den äldre Shah Massoud som var en ledande befälhavare inom mujaheddingruppen Jamiat-e Islami/Shura-e Nazar och dödades 2001.

²⁹⁶ Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Quarterly Report to the United States Congress*, 2022-01-30, s. 75, [url](#); Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Quarterly Report to the United States Congress*, 2021-10-30, s. 74, [url](#).

²⁹⁷ AAN, 2021-12-28, [url](#); SIGAR, 2021-10-30, s. 74, [url](#).

²⁹⁸ SIGAR, 2021-10-30, s. 74, [url](#); BBC News, 2021-09-07, [url](#).

²⁹⁹ Washington Post, *Panjshir Valley, last resistance holdout in Afghanistan, falls to the Taliban*, 2021-09-06, [url](#).

³⁰⁰ Afghanistan Analysts Network (AAN), *The Focus of the Taleban's New Government: Internal cohesion, external dominance*, 2021-09-12, [url](#).

³⁰¹ AAN, 2021-12-28, [url](#); Al Jazeera, *Afghans who fled Panjshir: 'Everything can change by the hour'*, 2021-09-17, [url](#); US Department of State, *Afghanistan 2021 Human Rights Report*, 2022-04-12, s. 20, 30, [url](#).

³⁰² AAN, 2021-09-12, [url](#).

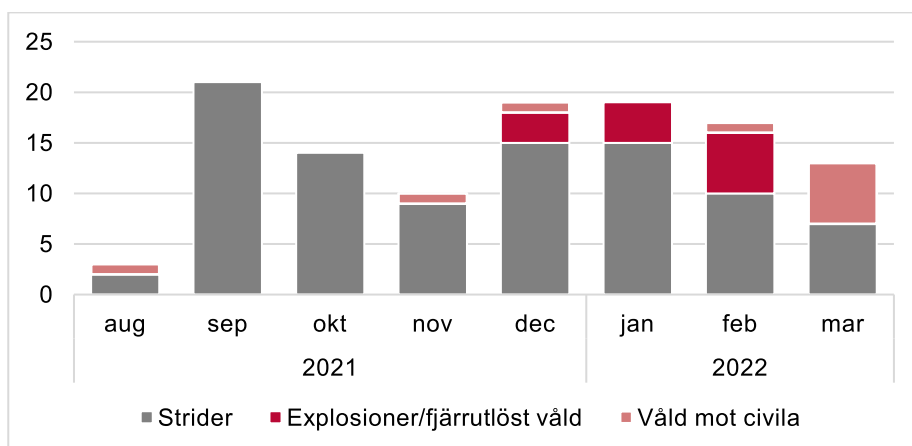
släpptes in i Panjshir.³⁰³ Även senare rapportering gör gällande att journalister ska ha hindrats från att rapportera från Panjshir.³⁰⁴ Enligt en internationell NGO i Kabul är det svårt att få tillstånd för att resa in i Panjshir men det är möjligt för biståndsaktörer att leverera humanitärt bistånd.³⁰⁵

Baghlans provinshuvudstad Pul-e Khumri föll till Talibanrörelsen den 9 augusti.³⁰⁶ Andarab-distriktet föll emellertid inte förrän mot slutet av augusti.³⁰⁷

6.4.2 Aktuella konfliktmönster och incidenter

I figur 6.4.1 respektive 6.4.2 redogörs för antalet våldsincidenter som registrerats av ACLED under perioden. Ur figur 6.4.1 kan utläsas att det förekom flest registrerade våldsincidenter (strax över 20) i Panjshir under september och att samtliga av dessa var strider. Ur figur 6.4.2 kan utläsas att augusti 2021 utgör en av de månader då flest våldsincidenter (19) registrerades i Baghlan. Det rörde sig då i hög grad om strider. Dessa uppgifter ligger i linje med vad som redogjorts för ovan: Baghlan intogs under augusti månad och en offensiv mot Panjshir ägde rum under början av september.

Figur 6.4.1: Våldsincidenter i Panjshir fördelat på incidenttyp och månad

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys.³⁰⁸

³⁰³ AAN, 2021-09-12, [url](#).

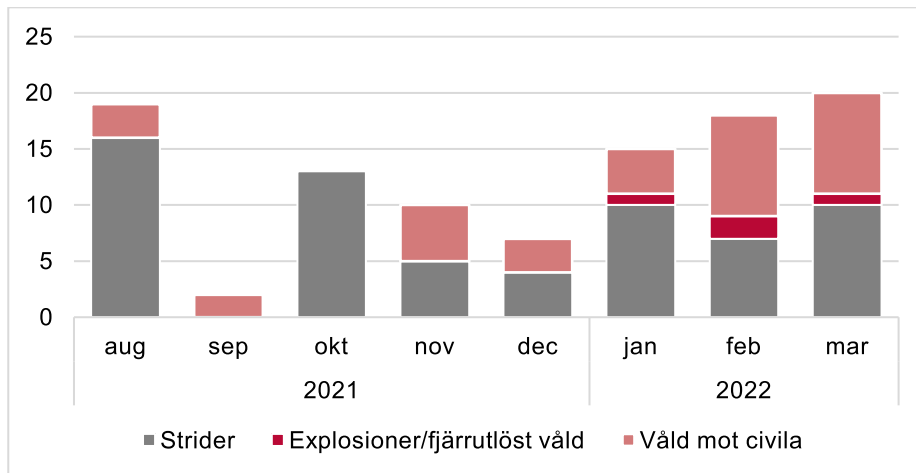
³⁰⁴ Al Jazeera, *Afghan journalists lament 'bleak' future for media under Taliban*, 2021-10-22, [url](#).

³⁰⁵ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte, 2022-03-16

³⁰⁶ SIGAR, 2021-10-30, s. 69, [url](#).

³⁰⁷ AAN, 2021-12-28, [url](#).

³⁰⁸ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021 – 31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06]

Figur 6.4.2: Våldsincedenter i Baghlan fördelat på incidenttyp och månad

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys.³⁰⁹

Det framgår vidare av figurerna 6.4.1 och 6.4.2 att ACLED har registrerat att det skett strider i både Panjshir och Baghlan från oktober och framåt. ACLED:s data om våldsincedenter under perioden är delvis baserade på uppgifter som kommer från NRF. Andra källor som ACLED förlitar sig på har emellertid också rapporterat om strider mellan talibanstyrkor och NRF under 2022.³¹⁰ En stor majoritet av de strider som ägt rum i Panjshir och Baghlan under perioden har utspelats mellan talibanstyrkor och NRF.³¹¹ FN beskrev i januari att det regelbundet dokumenteras väpnade sammandrabbningar och att NRF utför attacker mot talibanstyrkor, men att NRF och andra motståndsgrepp inte har gjort några framsteg med att inta territorium.³¹² En företrädare för en internationell NGO i Kabul beskriver motståndsgrepperna som splittrade och att deras handlingsförmåga är begränsad till småskaliga attacker. Samma källa pekar emellertid ut Panjshir och Baghlan som några av de mest våldsdrabbade provinserna i landet efter maktskiftet.³¹³

Av figur 6.4.1 framgår att ACLED inte har registrerat några våldsincedenter inom kategorin *våld mot civila* i september och endast ett fåtal våldsincedenter av denna typ under resten av perioden (med undantag för mars). Det finns emellertid uppgifter, till största del obekräftade, om övergrepp mot civila i samband med offensiven. Amnesty har samlat vittnesmål om att civila ska ha dödats uppsåtligt av talibanstyrkor under offensiven mot Panjshir. En del av dem som dödats ska ha varit före detta soldater i de afghanska säkerhetsstyrkorna men inte deltagit i de då pågående striderna.³¹⁴ BBC har rapporterat att de kunde bekräfta att minst 20 civilpersoner dödats under angreppet mot Panjshir.³¹⁵ På grund av oklarheterna om vad som hände i

³⁰⁹ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

³¹⁰ ACLED/Afghan Peace Watch, 2022-04-14, s. 8, [url](#).

³¹¹ 142 av totalt 158 strider som registrerats av ACLED har stått mellan talibanstyrkor och NRF. (ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06]).

³¹² UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#).

³¹³ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte, 2022-03-16.

³¹⁴ Amnesty International, *No Escape: War Crimes and Civilian Harm during the fall of Afghanistan to the Taliban*, 2021-12-15, s. 18 ff, [url](#).

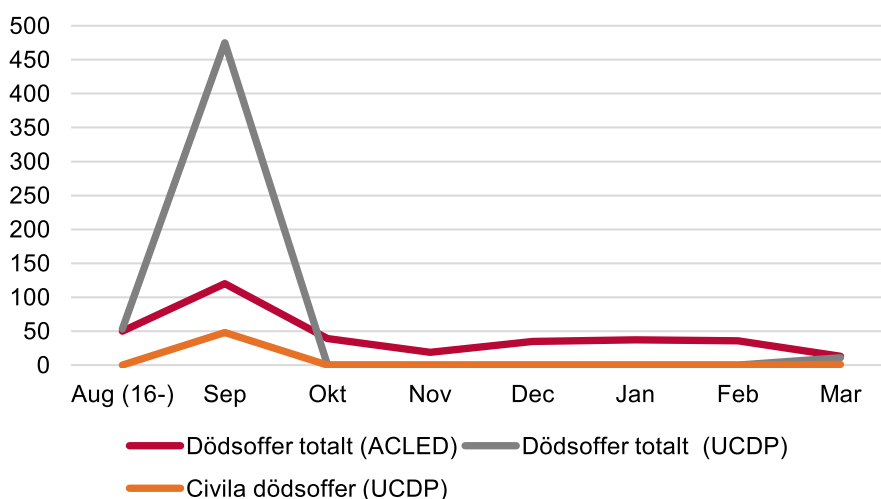
³¹⁵ BBC News, *Afghanistan crisis: Taliban kill civilians in resistance stronghold*, 2021-09-13, [url](#).

Panjshir under offensiven och de många uppgifterna om övergrepp mot civila har bland annat Human Rights Watch uppmanat till en oberoende utredning av händelserna.³¹⁶

ACLED har återkommande registrerat våldsincidenter i kategorin våld mot civila under perioden, i synnerhet i Baghlan. Enligt ACLED är Baghlan en av de provinser som sett ökade nivåer av riktat våld mot civila sedan talibanrörelsen tog makten. Denna typ av våld ökade under februari 2022 och sammanföll med en ökning av strider mellan talibanstyrkor och motståndsgrepp. I många fall följs strider av räder mot civilpersoners hem där personer som misstänks för att vara anhängare av motståndsgrepp grips.³¹⁷

Totalt har ACLED registrerat 47 våldsincidenter i Panjshir och Baghlan där civila varit de främsta offren.³¹⁸ I 35 av dessa fall har talibanstyrkor registrerats som förövare, i 11 fall en oidentifierad väpnad grupp och i 1 fall NRF.³¹⁹ Av de fall av explosioner och fjärrutlöst våld som har registrerats i Panjshir och Baghlan har endast ett fåtal direkt drabbat civila.³²⁰

Figur 6.4.3: Dödsoffer i Panjshir fördelat över tid, 2021-08-16 till 2022-03-31

Källa: Data från ACLED och UCDP bearbetad av Migrationsanalys.³²¹

³¹⁶ Al Jazeera, 2021-09-17, [url](#).

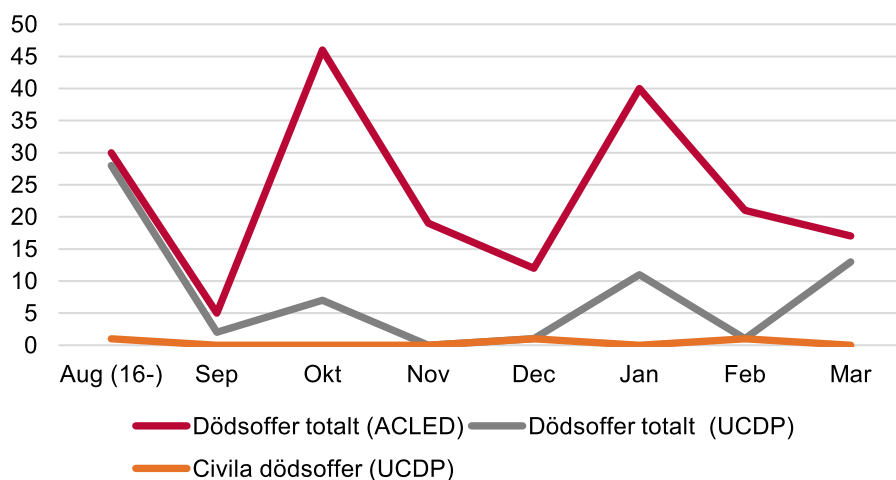
³¹⁷ ACLED/Afghan Peace Watch, 2022-04-14, s. 8, [url](#).

³¹⁸ Antal våldsincidenter i kategorin *våld mot civila* samt våldsincidenter inom kategorin *explosioner/fjärrutlöst våld* där civila registrerats som huvudsakliga offer.

³¹⁹ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

³²⁰ ACLED har registrerat 2 av totalt 17 våldsincidenter där civila utgjort de främsta offren för *explosioner/fjärrutlöst våld* under perioden. (ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06]).

³²¹ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06]; UCDP, e-post 2022-04-06.

Fiur 6.4.4: Dödsoffer i Baqhlän fördelat över tid. 2021-08-16 till 2022-03-31

Källa: Data från ACLED och UCDP bearbetad av Migrationsanalys.³²²

I figur 6.4.3 respektive 6.4.4 redogörs för antalet dödsoffer som registrerats av UCDP och ACLED under perioden i Panjshir respektive Baqhlän. Såväl ACLED som UCDP noterar en topp i antalet dödsoffer för september i Panjshir, det vill säga när offensiven pågick.³²³ UCDP, som redovisar olika skattningar för antalet dödsoffer, uppskattar ett lägsta tal om 61 dödsoffer och ett högsta tal om 1 545 dödsoffer. Den siffra som redovisas i figur 6.4.3 är den bästa uppskattningen – 539 stycken.³²⁴ ACLED har däremot registrerat 120 dödsfall i Panjshir i september. Migrationsanalys bedömer att den brokiga statistiken speglar det informationsvakuum som rådde i Panjshir under offensiven. En mindre andel av dödsoffren är civila i UCDP:s statistik. I samband med offensiven mot Panjshir flydde ett stort antal civila provinsen.³²⁵ Det kan enligt Migrationsanalys bedömning ha bidragit till att hålla nere antalet civila dödsoffer.

Antalet dödsoffer som registrerats i Panjshir är avsevärt lägre från oktober och framåt. UCDP har i stort sett inte registrerat några dödsoffer alls efter september. Statistik avseende dödsoffer är osäker³²⁶ men utvecklingen ligger enligt Migrationsanalys bedömning i linje med att striderna blivit alltmer småskaliga och mer sporadiska efter offensiven i september. I Baqhlän är antalet dödsoffer totalt sett lägre än i Panjshir men högre för perioden efter september (figur 6.4.4).

³²² ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06]; UCDP, e-post 2022-04-06.

³²³ Såväl ACLED som UCDP har redogjort för svårigheten att uppskatta antal dödsoffer. Se [avsnitt 2.2.1](#) för vidare diskussion.

³²⁴ UCDP, e-post 2022-04-06.

³²⁵ The New York Times, *In Panjshir, Few Signs of an Active Resistance, or Any Fight at All*, 2021-09-17, [url](#); AAN, 2021-09-12, [url](#).

³²⁶ Se avsnitt [2.2.1](#) för en diskussion om statistik avseende dödsoffer.

6.5 Kandahar

6.5.1 Konfliktaktörer och kontext

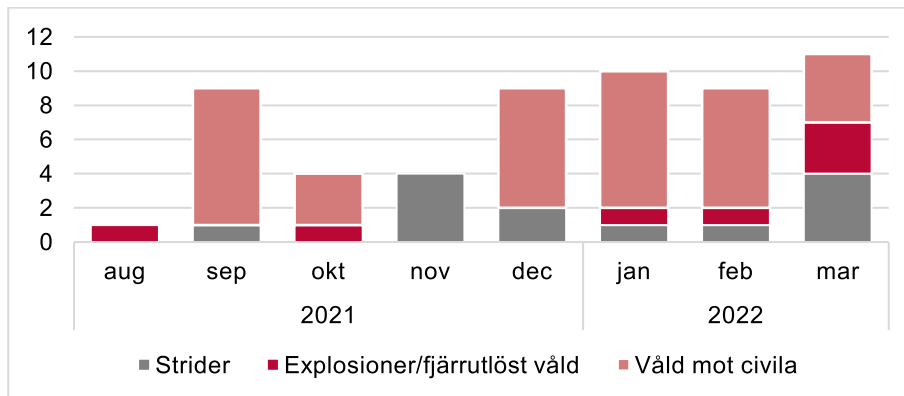
Kandahar är den provins där talibanrörelsen grundades 1994 med syfte att införa sharia och återställa ordning och säkerhet i en tid av inbördeskrig och kaos.³²⁷ Provinsen har därför ett särskilt symbolvärde för rörelsen.³²⁸ Även om Kandahar, under den förra konflikten mellan den forna republiken och talibanrörelsen, generellt kännetecknades av en hög konfliktnivå, bedömdes läget länge som relativt stabilt jämfört med andra konfliktintensiva provinser. Detta ansågs bero på den dåvarande polischefen general Abdul Razeqs starka ställning i provinsen.³²⁹ Den numer framlidne general Razeq tillhörde den pashtunska Achakzai-stammen,³³⁰ och många av hans stam-medlemmar rekryterades till den forna republikens säkerhetsstyrkor.³³¹

6.5.2 Aktuella konfliktmönster och incidenter

Efter republikens fall kännetecknas våldet i Kandahar primärt av *våld mot civila* medan våld mellan konfliktaktörer är mindre frekvent. Se figur 6.5.1 nedan.

Kandahar tillhör vidare de fyra³³² provinser i landet som FN framhållit som de mest konfliktdrabbade under perioden 19 augusti till 31 december 2021.³³³

Figur 6.5.1: Våldsincidenter i Kandahar fördelat på incidenttyp och månad

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys.³³⁴

³²⁷ Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), *Talibanrörelsens uppkomst och drivkrafter*, december 2011, s. 13, [url](#).

³²⁸ EASO, *Afghanistan Security Situation*, juni 2019, s. 170, [url](#).

³²⁹ EASO, juni 2019, s. 170, [url](#); Migrationsverket, Lifos, *Säkerhetsläget i Afghanistan* (version 1.0), 2018-12-04, [url](#).

³³⁰ Afghanistan Analysts Network (AAN), *The Killing of Razeq: Removing the Taliban's strongest foe in Kandahar, an indirect hit at elections*, 2018-10-19, [url](#).

³³¹ Afghansk MR-aktivist, digitalt möte 2021-12-02.

³³² Jämte Nangarhar, Kabul och Kunar.

³³³ UNSG, 2022-01-28, s. 5, [url](#).

³³⁴ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

Enligt ACLED:s noteringar till sin konfliktdatabas omfattar våldet inom kategorin våld mot civila främst angrepp mot personer med koppling till den tidigare regeringen, och främst då säkerhetsstyrkorna.³³⁵

Källor som Migrationsanalys konsulterat har uppgett att talibanrörelsen mer systematiskt angripit forna regeringsmedlemmar när en särskild stam varit tydligt kopplad till den förra regeringen. Detta uppges ha varit fallet i Kandahar där många medlemmar av Achakzai-stammen ingick i den forna republikens säkerhetsstyrkor.³³⁶ Human Rights Watch har vidare pekat ut Kandahar som en provins där talibanrörelsen sedan maktövertagandet genomfört utomrättsliga avrättningar av personer som tillhört den forna republikens säkerhetsstyrkor.³³⁷

Då de ACLED-registrerade incidenterna i diagrammet ovan är relativt få, går Migrationsanalys inte in i en djupare analys av datan och förändringen över tid. Det kan dock sägas att det efter maktövertagandet förekommer sporadiskt väpnade konfrontationer mellan talibanska och pakistanska gränsstyrkor i provinsens gränsområden. Det har också registrerats enstaka incidenter kopplade till ISKP, bland annat angreppet mot en shiamoské i oktober 2021.³³⁸

6.6 Ghazni

Talibanrörelsen hade redan under republikens tid ett starkt inflytande i Ghazni. Det har över tid rapporterats om närvaro också av utländska terrorgrupper i provinsen, såsom al-Qaida, men dessa tenderade tidigare att röra sig mellan provinserna Ghazni, Zabul och Uruzgan utan fast bas i någon provins³³⁹.

Få våldsincidenter och konflikthändelser har registrerats för Ghazni av både ACLED och UCDP sedan republikens fall (se provinsjämförelser i diagrammen i avsnitt [5.1](#) och [5.2](#)).

Enligt ACLED:s data rör det sig främst om våld mot civila från talibanrörelsens sida eller av oidentifierade väpnade grupper. Av ACLED:s noteringar om incidenterna framgår att det bland annat rör sig om angrepp mot anhängare av den förra regeringen.³⁴⁰ Human Rights Watch har också utpekat Ghazni som en provins där sådana angrepp förekommer.³⁴¹

Ghazni är vidare en provins där det i vissa områden funnits etniska spänningar som blossat upp i våldsamma konflikter under republikens tid. Distriktet Qarabagh utgör exempelvis ett distrikt där konflikter mellan hazarer och pashtuner tidvis blivit våldsamma.³⁴²

En internationell NGO som Migrationsanalys konsulterat menar att även om

³³⁵ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

³³⁶ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16; Afghansk MR-aktivist, digitalt möte 2021-12-02

³³⁷ Human Rights Watch (HRW), *Afghanistan: Taliban Kill, 'Disappear' Ex-Officials*, 2021-11-30, [url](#).

³³⁸ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06]; UN Human Rights Council, 2022-03-04, s. 6, [url](#).

³³⁹ Migrationsverket, Lifos, *Säkerhetsläget i Ghazni (version 1.0)*, 2019-05-29, s. 10, [url](#).

³⁴⁰ ACLED, *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06].

³⁴¹ HRW, 2021-11-30, [url](#).

³⁴² Migrationsverket, Lifos, 2019-05-29, s. 10, [url](#).

makro-konflikten mellan talibanrörelsen och den forna republiken upphört, kvarstår många andra lokala konflikter som tidigare varit kopplade till denna. Det kan till exempel röra sig om stamkonflikter, marktvister, konflikter kopplat till kuchi-migration etc.³⁴³

Under decennier av konflikt och vid tidigare omvälvande förändringar i Afghanistan har beslagtagande och tilldelning av land eller egendom varit ett sätt för makthavare att belöna sina följare.³⁴⁴ Dispyter relaterade till mark har också länge varit en av de vanligaste källorna till konflikt lokalt i landet.³⁴⁵ Ofta finns en lång historik bakom dessa konflikter, och det förekommer motstridiga dokument gällande ägarskap som utfärdats av olika styren i landet.³⁴⁶

Sedan talibanrörelsen tog över makten i augusti förra året har anhängare av rörelsen beslagtagit egendom i olika delar av landet. Talibanmedlemmar har också på vissa platser drivit folk från hem och mark, exempelvis hazarer i vissa byar i ett distrikt i Daykundi, där gamla konflikter om land väckts till liv under de förändrade maktförhållanden som nu råder.³⁴⁷

Ghazni, jämte Wardak, utgör de provinser där konflikter mellan hazarer och kuchier har varit särskilt vanliga, och dessa konflikter har sedan länge varit en återkommande problematik i provinserna.³⁴⁸

Relativt snart efter talibanernas maktövertagande rapporterades i den afghanska dagstidningen *Hasht-e Subh Daily* att kuchier (pashtunska nomader) tagit sig in i Nawurdistriktet i Ghazni för att låta sina djur beta på hazarbefolkningens jordbruksmark. Enligt artikeln har detta inte skett i området på senare år även om konflikten mellan hazarer och kuchier periodvis blossat upp och blivit våldsam. Fyra familjer ska också ha fördrivits av kuchier från en by i distriktet i anslutning till händelsen.³⁴⁹

Med den pashtundominerade talibanrörelsen åter vid makten är det troligt att den pashtunska sidan favoriseras i konflikter mellan pashtuner och icke-pashtuner, exempelvis i de återkommande konflikterna mellan hazarer och kuchier, menar en del bedömare. Att talibanrörelsen tagit ställning för kuchierna är också något som skett redan tidigare i områden där talibanrörelsen haft inflytande eller kontroll.³⁵⁰

³⁴³ Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16.

³⁴⁴ The New York Times, *In Afghanistan, 'Who Has the Guns Gets the Land'*, 2021-12-09, [url](#).

³⁴⁵ Migrationsverket, Lifos, *Afghanistan. Marktvister och konfliktlösningsmekanismer (version 1.0)*, 2018-03-02, [url](#).

³⁴⁶ Dr. Melissa Kerr Chioyenda & Dr. Andrea Chioyenda, Assistant Professors of Anthropology at Zayed University, United Arab Emirates, digitalt möte 2021-11-09.

³⁴⁷ The New York Times, 2021-12-09, [url](#); Hasht-e Subh Daily, *Taliban Evicted Indigenous Hazars from Daikundi's Gizab – 400 Families Displaced So Far*, 2021-09-24, [url](#); FluchtforschungsBlog, *Forced Displacement under the Taliban, also a Legacy of the Past?* 2021-12-20, [url](#).

³⁴⁸ Migrationsverket, Migrationsanalys, *Hazarer i Afghanistan (version 2.0)*, 2021-05-19, s. 33ff, [url](#).

³⁴⁹ Hasht-e Subh Daily, *Kuchis Are Taking Advantage of Hazara Farmlands in Ghazni's Nawur District*, 2021-09-20, [url](#).

³⁵⁰ Dr. Melissa Kerr Chioyenda & Dr. Andrea Chioyenda, Assistant Professors of Anthropology at Zayed University, United Arab Emirates, digitalt möte 2021-11-09.

7. Avslutande kommentar

Sedan talibanrörelsens maktövertagande i augusti förra året har Afghanistan, för första gången på decennier, upplevt en period av relativt lugn med markant minskade konfliktnivåer. Det konfliktvåld som alltså fortgår har hittills främst varit kopplat till konflikten mellan talibanregimen och aktörerna ISKP och NRF. Detta våld är dock främst koncentrerat till vissa provinser.

Konflikten mellan talibanregimen och ISKP utspelas främst i provinserna **Nangarhar**, **Kabul** och **Kunar**. ISKP har dock utökat såväl sin aktivitet som sin geografiska räckvidd, och attacker genomförs sporadiskt även i andra provinser. ISKP som också aktivt inriktar sig på civila mål, har efter maktövertagandet både i ord handling visat sin intention att fortsätta sina angrepp mot shiamuslimska hazarer i landet. Tre stora bombdåd har riktats mot shiamoskéer i provinser som under de senaste två decennierna inte tidigare primärt drabbats av storskaliga sektaristiska attacker. Dessa angrepp har skett i Kunduz, Kandahar och nu senast i Mazar-e Sharif i Balkh³⁵¹. Utöver dessa storskaliga angrepp har ISKP också fortsatt med sektaristiska angrepp mot shiamuslimer i framförallt hazardominerade västra Kabul.

Angrepp mot religiösa minoriteter i landet är dock inte begränsade till våld mot shiamuslimer. Under sluttampen av arbetet med denna rapport kan konstateras att två storskaliga bombdåd genomförts också mot sufier i både Kunduz och Kabul med åtskilliga civila offer som följd.³⁵²

Beträffande NRF är deras aktivitet primärt koncentrerad till provinserna **Panjshir** och **Baghlan**, men NRF liksom andra mindre motståndsgrepp har viss aktivitet även i andra provinser.

På ett landsövergripande plan innebär den förändrade säkerhetsdynamiken sedan republikens fall att konfliktvåld mellan aktörer minskat markant och därmed även risken för civilpersoner att drabbas av urskillningslöst våld. *Riktat våld mot civila* har dock inte minskat i motsvarande mån, vilket innebär ett förändrat våldsmönster. Detta våld utgör idag en större andel av det totala våldet än tidigare.

Kandahar utgör exempel på en provins där våldsmönstret inte längre präglas främst av våld mellan konfliktaktörer, utan istället domineras av statens eller andra aktörers våld mot civila. Våldet i provinsen har främst riktats mot personer med koppling till den förra regeringen. Sådant våld är dock inte begränsat till Kandahar utan förekommer i stort sett över hela landet.

³⁵¹ Det ska dock sägas att Mazar-e Sharif drabbades av en storskalig sektaristisk attack under 2011 (se mer [här](#)), vilket var innan ISKP etablerade sig i landet och initierade en ny trend av sektaristiska attacker.

³⁵² Gandhara, *Explosion At Kabul Mosque Kills At Least 10, Injures 30*, 2022-04-29, [url](#): UNAMA, *UNAMA statement on deadly attack on a mosque in Kabul*, 2022-04-29, [url](#).

Sedan republikens fall i augusti 2021 utgör Nangarhar, Kabul, Kunar, Panjshir, Baghlan och Kandahar provinser som bedöms vara relativt sett mer konfliktdrabbade än andra provinser. Dock har konfliktnivåerna även i dessa provinser minskat tydligt jämfört med vad som var fallet tidigare. Panjshir, som under den tidigare konflikten under lång tid utmärkte sig som en av de säkerhetsmässigt lugnaste provinserna i landet, utgör dock ett undantag i och med NRF:s huvudfäste i provinsen. Här har konfliktnivån istället ökat markant.

Ghazni, utgör ett exempel på en provins med låga nivåer av våldsincidenter och konflikthändelser sedan republikens fall. Säkerhetsproblematik i provinsen har hittills framförallt rört våld mot civila, exempelvis talibanrörelsens våld mot tidigare regeringsanhängare. I vissa delar av Ghazni finns sedan länge etniska spänningar mellan hazarer och pashtuner samt återkommande konflikter mellan hazarer och kuchier. När det gäller utvecklingen i Ghazni framöver riskerar ändrade maktförhållanden sedan republikens fall blåsa nytt liv i sådana konflikter lokalt. Med den pashtundominerade talibanrörelsen vid makten är det troligt att den pashtunska sidan favoriseras i konflikter mellan pashtuner och icke-pashtuner, så som också skett tidigare i områden under talibanrörelsens kontroll.

Talibanrörelsen står idag inför enorma utmaningar i rollen som statsbärande grupp med ansvar för att styra landet bort från ekonomisk kollaps och humanitär katastrof. Omvärldens påtryckningar i form av sanktioner och uteblivet erkännande av den nya talibanstaten har dock hittills inte hindrat talibanrörelsen från att tydligt visa att man prioriterar den inre sammanhållningen och belöningen av sina fotsoldater framför andra mål³⁵³, som skulle kunna underlätta erkännande av den nya staten.

Det finns i nuläget inga tecken på att rörelsen konsoliderar sin makt genom åtgärder eller ett agerande som stärker rörelsens legitimitet i befolkningens ögon, utan snarare uppvisar den nya staten tendenser att utvecklas mot en teokratisk polisstat med allt starkare kontroll över sin befolkning.

Internt missnöje med det talibanska styret har redan lett till fler protester än under de år som talibanerna styrde landet under sitt första emirat. Fortsatt missnöje över regimens restriktioner liksom över andra övergrepp som begås av de nya de facto-myndigheterna är något som på sikt skulle kunna utvecklas till ett mer samlat civilt motstånd om det fortgår. Idag saknas dock reella alternativ till talibanregimen. Rörelsen kontrollerar i princip hela landet, och oppositionen är fragmenterad samt i huvudsak lokaliserad utanför Afghanistan.

När vintern inte längre utgör ett naturligt hinder kan våldet och motståndet mot talibanstyret väntas öka under våren och sommaren 2022, i enlighet med traditionella säsongsmässiga mönster avseende säkerhetsutvecklingen i Afghanistan. Ett antal storskaliga bombdåd och andra våldsincidenter under

³⁵³ Att bredda det politiska styret till att inkludera även andra politiska grupper än talibanrörelsen samt att åter tillåta utbildning för flickor i alla åldrar utgör exempel på politiska åtgärder som omvärlden uttryckt krav på.

den senare delen av april indikerar nu också att landet går in i en mer våldsam period.

Oaktat en ökning kommer antalet våldsincidenter troligen ligga långt under de nivåer som var fallet under den tidigare konflikten mellan talibanrörelsen och den forna republiken. Mot bakgrund av den allra senaste tidens storskaliga angrepp mot rent civila mål kan dock civil skada ändå förväntas bli relativt omfattande om trenden fortgår – och särskilt drabba etniska och religiösa minoriteter i landet, såsom de shiamuslimska hazarerna.

Ökad aktivitet kan också förväntas från NRF och andra motståndsgupper framöver. Trots ökad konfliktaktivitet från väpnade grupper i landet är det dock inte troligt att talibanstyrets motståndare förmår växa så pass i styrka och omfattning att de kan utgöra ett existentiellt hot mot den nya talibanstaten inom en nära framtid.

Källförteckning

Elektroniska källor

Samtliga länkar är hämtade den 26 april 2022 om annat ej är angivet

Afghanistan Analysts Network (AAN), *Descent into chaos: Why did Nangarhar turn into an IS hub?*, 2016-09-27, [url](#)

Afghanistan Analysts Network (AAN), *The Killing of Razeq: Removing the Taliban's strongest foe in Kandahar, an indirect hit at elections*, 2018-10-19, [url](#)

Afghanistan Analysts Network (AAN), *Hit from Many Sides 1: Unpicking the recent victory against the ISKP in Nangrahar*, 2020-03-01, [url](#)

Afghanistan Analysts Network (AAN), *The Moment in Between: After the Americans, before the new regime*, 2021-09-01, [url](#).

Afghanistan Analysts Network (AAN), *The Focus of the Taliban's New Government: Internal cohesion, external dominance*, 2021-09-12, [url](#)

Afghanistan Analysts Network (AAN), *Afghanistan's Conflict in 2021 (1): The Taliban's sweeping offensive as told by people on the ground*, 2021-12-28, [url](#)

Afghanistan Analysts Network (AAN), *Afghanistan's conflict in 2021 (2): Republic collapse and Taliban victory in the long-view of history*, 2021-12-30, [url](#)

Afghanistan Analysts Network (AAN), *A Community Under Attack: How successive governments failed west Kabul and the Hazaras who live there*, 2022-01-17, [url](#)

Al Jazeera, *Growing concerns for Panjshir residents as Taliban claims victory*, 2021-09-06, [url](#)

Al Jazeera, *Remembering the 'Lion of Panjshir'*, 2012-09-09, [url](#)

Al Jazeera, *Afghans who fled Panjshir: 'Everything can change by the hour'*, 2021-09-17, [url](#)

Al Jazeera, *Afghan journalists lament 'bleak' future for media under Taliban*, 2021-10-22, [url](#)

Al Jazeera, *Afghanistan: Kabul mosque hit by grenade attack*, 2022-04-06, [url](#)

Al Jazeera, *Taliban issues warning over civilians killed by Pakistan rockets*, 2022-04-16, [url](#)

Al Jazeera, *At least 47 dead in Afghanistan after Pakistan attacks: Officials say*, 2022-04-17, [url](#)

Amnesty International, *No Escape: War Crimes and Civilian Harm during the fall of Afghanistan to the Taliban*, 2021-12-15, [url](#)

Amnesty International, *Afghanistan: Taliban Must Immediately Stop Arbitrary Arrests of Journalists, Civil Society Activists, Former Government Officials and Those Who Dissent*, 2022-03-21, [url](#)

Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *10 Conflicts to Worry About in 2022 – Afghanistan*, [odaterad], [url](#)

Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *Data Export Tool*, 16 augusti 2021–31 mars 2022 [Data hämtad 2022-04-06], [url](#)

Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, januari 2021, [url](#).

Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *ACLED Methodology and Coding Decisions around Political Violence and Demonstrations in Afghanistan*, februari 2022, [url](#)

Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED)/Afghan Peace Watch, *Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan*, 2022-04-14, [url](#)

Atlantic Council, *The Afghan Taliban aren't likely to give up the TTP. Here's why*. 2022-01-12, [url](#)

BBC Monitoring, BBC Monitoring (Afghan Islamic Press News Agency), *Pakistani shelling injures two in east Afghan province*, 2022-02-16, [betaltjänst], [url](#)

BBC Monitoring, *Taliban sideline non-Pashtun allies amid fear of rebellion. Taliban deploy more troops to north*, 2022-03-18, [betaltjänst], [url](#)

BBC Monitoring, *Name in the News: Afghanistan's National Resistance Front*, 2022-04-05, [betaltjänst], [url](#)

BBC Monitoring, *Afghan Taliban, Pakistan close border crossing in eastern province*, 2022-04-16, [betaltjänst], [url](#)

BBC Monitoring, *Briefing: IS claims multiple attacks in Afghanistan*, 2022-04-22, [betaltjänst], [url](#)

BBC Monitoring, *Afghanistan-Iran border crossing reopens after tensions*, 2022-04-25, [betaltjänst], [url](#)

BBC News, *Why Taliban special forces are fighting Islamic State*, 2015-12-18, [url](#)

BBC News, *Afghanistan: The 'undefeated' Panjshir Valley - an hour from Kabul*, 2021-08-26, [url](#).

BBC News, *Afghanistan: Taliban claim to have taken Panjshir Valley*, 2021-09-07, [url](#)

BBC News, *Afghanistan crisis: Taliban kill civilians in resistance stronghold*, 2021-09-13, [url](#)

BBC, *Afghanistan: Suicide attack hits Kandahar mosque during prayers*, 2021-10-16, [url](#)

BBC News, *Afghanistan: Gunmen attack wedding to stop music being played*, 2021-10-31, [url](#)

BBC News, *More than 20 killed in attack on Kabul military hospital*, 2021-11-02, [url](#)

BBC News, *Kabul blasts kill six and wound 20 at boys' school*, 2022-04-19, [url](#)

BBC News, *Afghanistan: 'Blood and fear everywhere' after deadly IS blast*, 2022-04-21, [url](#)

Brookings, *Order from chaos. Nonstate threats in the Taliban's Afghanistan*, 2022-02-01, [url](#)

Carnegie Endowment for International Peace, *The Taliban's winning strategy in Afghanistan*, 2009, [url](#)

Carnegie Endowment for International Peace, *The Evolution and Future of Tehrik-e-Taliban Pakistan*, 2021-12-21, [url](#)

Congressional Research Service, *Afghanistan: Background and U.S. Policy: In Brief*, 2022-02-17, [url](#)

Congressional Research Service, *Terrorist Groups in Afghanistan*, 2022-04-19, [url](#)

CTC Sentinel, *Afghanistan's Security Forces Versus the Taliban: A Net Assessment*, januari 2021, [url](#)

CTC Sentinel, *Have the Taliban Changed?*, mars 2021, [url](#)

CTC Sentinel, *An Assessment of Taliban Rule at Three Months*, november 2021, [url](#)

CTC Sentinel (Amira Jadoon, Abdul Sayed & Andrew Mines), *The Islamic State Threat in Taliban Afghanistan: Tracing the Resurgence of Islamic State Khorasan*, januari 2022, [url](#)

Dawn, *TTP leader escapes drone strike in Afghanistan*, 2021-12-18, [url](#)

Deadline, *Afghanistan Has Its Own Fake News Problem*, 2021-09-20, [url](#)

Deutsche Welle (DW) (Michael Kugelman), *Opinion: How real is the threat of Taliban infighting?*, 2021-09-21, [url](#)

EASO, *Individuals targeted by armed actors in the conflict*, 2017-12-12, [url](#)

EASO, *Afghanistan Security Situation*, juni 2019, [url](#)

EASO, *Afghanistan – Security Situation Update*, september 2021, [url](#)

EASO, *Afghanistan Country focus*, januari 2022, [url](#)

European Parliamentary Research Service (EPRS), *Security situation in Afghanistan. Implications for Europe*, 2021-10-28, [url](#)

FluchtforschungsBlog, *Forced Displacement under the Taliban, also a Legacy of the Past?* 2021-12-20, [url](#)

France 24, *Taliban bans women from travelling longer distances unless with male relative*, 2021-12-26, [url](#)

Gandhara, *Taliban Wages Deadly Crackdown On Afghan Salafists As War With IS-K Intensifies*, 2021-10-22, [url](#)

Gandhara, *Two Killed In Border Clash Between Afghan Taliban And Pakistani Guards; Border Crossing Closed*, 2022-02-24, [url](#)

Gandhara, *Taliban, Iranian Border Guards Exchange Fire*, 2022-03-08, [url](#)

Gandhara, *Taliban's Dramatic U-Turn On Reopening Girl's Schools Reflects 'Internal Divisions'*, 2022-03-24, [url](#)

Gandhara, *Explosion At Kabul Mosque Kills At Least 10, Injures 30*, 2022-04-29, [url](#)

Global Investigative Journalism Network, *Afghanistan's Watchdog Journalists Turn to Leaks and Offshore Sites*, 2022-02-15, [url](#)

Hasht-e Subh Daily, *Kuchis Are Taking Advantage of Hazara Farmlands in Ghazni's Nawur District*, 2021-09-20, [url](#)

Hasht-e Subh Daily, *Taliban Evicted Indigenous Hazars from Daikundi's Gizab – 400 Families Displaced So Far*, 2021-09-24, [url](#)

Hasht-e Subh Daily, *Crime Rates in Afghanistan Remain High*, 2022-01-22, [url](#)

Hasht-e Subh Daily, *Suicide Attack on Hazara Worshipers in Mazar-e Sharif: Condemnation Is Not Enough*, 2022-04-22, [url](#)

Human Rights Watch (HRW), *Afghanistan: Taliban Kill, 'Disappear' Ex-Officials*, 2021-11-30, [url](#)

Human Rights Watch (HRW), *In Afghanistan, Burning Our Past to Protect Our Future*, 2022-03-01, [url](#)

Human Rights Watch (HRW), *Afghanistan: Taliban Threatening Provincial Media. Journalists Detained, Beaten; Media Outlets Closed*, 2022-03-07, [url](#)

Högbladh, S. Department of Peace and Conflict Research, Uppsala University, *UCDP Candidate Events Dataset Codebook*, 2019, [url](#)

Magda Gad. Twitter, **korr: en sufiskola i Kunduz, INTE en sunnimoské, vilket först rapporterades felaktigt*, 2022-04-28, [url](#)

Middle East Institute, *Afghanistan's Terrorism Challenge: The Political Trajectories of al-Qaeda, the Afghan Taliban, and the Islamic State*, 2020-10-20, [url](#)

Middle East Institute, *Tajikistan's evolving relations with the Taliban 2.0*, 2021-12-01, [url](#)

Migrationsverket, Lifos, *Lägesanalys Afghanistan*, 2017-09-28, [url](#)

Migrationsverket, Lifos, *Afghanistan. Marktvister och konfliktlösningsmekanismer (version 1.0)*, 2018-03-02, [url](#)

Migrationsverket, Lifos, *Säkerhetsläget i Afghanistan (version 1.0)*, 2018-12-04, [url](#)

Migrationsverket, Lifos, *Säkerhetsläget i Ghazni (version 1.0)*, 2019-05-29, [url](#)

Migrationsverket, Migrationsanalys, *Säkerhetsläget i Afghanistan (version 2.0)*, 2020-04-07, [url](#)

Migrationsverket, Migrationsanalys, *Hazarer i Afghanistan (version 2.0)*, 2021-05-19, [url](#)

Naval Postgraduate School. Program for Culture and Conflict Studies, *Baghlan Provincial Overview*, mars 2017, [url](#)

Nikkei Asia, *'Clearing operations' bring fresh wave of restrictions on Afghans*, 2022-03-16, [url](#)

Norge. Landinfo. *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Nangarhar*, 2016-10-13, [url](#)

Norge. Landinfo. *Afghanistan: Talibans regime – situasjonen etter maktovertakelsen*, 2022-03-09, [url](#)

NPR, *Taliban hardliners enforce more restrictions on women and girls*, 2022-04-05, [url](#)

Overseas Development Institute (ODI), *Life under the Taliban shadow government*, juni 2018, [url](#)

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Exclusive: Taliban Puts Tajik Militants Partially In Charge Of Afghanistan's Northern Border*, 2021-07-27, [url](#)

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Afghan Pilots Who Fled To Tajikistan Say Taliban Is Threatening Relatives Back Home*, 2021-10-23, [url](#)

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Taliban Threats To Uzbekistan, Tajikistan Underline Tension Between Militant Group And Central Asian Neighbors*, 2022-01-13, [url](#)

Reporters without Borders (RSF), *Afghan journalists increasingly harassed by Taliban intelligence and new ministry*, 2022-02-04, [url](#)

Reuters, *Taliban to purge 'people of bad character' from ranks*, 2021-11-23, [url](#)

Rukhshana Media, *Taliban banned women's travel without Mahram*, 2021-12-26, [url](#)

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Quarterly Report to the United States Congress*, 2021-10-30, [url](#)

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Quarterly Report to the United States Congress*, 2022-01-30, [url](#)

Sunday Guardian Live. Tyagi, S, *Will Panjshir Valley be the Taliban's Waterloo?*, 2021-08-29, [url](#)

Swiss Institute for Global Affairs, blogg: Franz J. Marty, *Vive la Résistance in Afghanistan?*, mars/april 2022, [url](#)

The Danish Immigration Service (DIS), *Afghanistan: Recent events*, 2021-12-06, [url](#)

The Diplomat, *What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer?*, 2021-12-15, [url](#)

The New York Times, *In Panjshir, Few Signs of an Active Resistance, or Any Fight at All*, 2021-09-17, [url](#)

The New York Times, *In Afghanistan, 'Who Has the Guns Gets the Land'*, 2021-12-09, [url](#)

The New York Times, *Taliban Search Operation Echoes Resented U.S. Tactics*, 2022-03-02, [url](#)

The New York Times, (Opinion video: Barbara Marcolini, Sanjar Sohail, Alexander Stockton), *The Taliban Promised Them Amnesty. Then They Executed Them*, 2022-04-12, [url](#)

The New York Times, *Mosque Explosion Kills 33 as Deadly Week in Afghanistan Continues*, 2022-04-22, [url](#)

The New Yorker, *The Other Afghan Woman*, 2021-09-13, [url](#)

The Times, *Commander's arrest exposes ethnic splits in Taliban*, 2022-01-14, [url](#)

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), *Talibanrörelsens uppkomst och drivkrafter*, december 2011, [url](#)

The Wall Street Journal (WSJ), *Many in Rural Afghanistan Welcome an Unfamiliar Peace After Taliban Victory*, 2021-09-16, [url](#)

The World, *The Afghan government failed to earn the trust of its people, retired US Army col. Says*, 2021-08-09, [url](#)

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan - Protection of Civilians in Armed Conflict, Midyear Update: 1 January to 30 June 2021*, juli 2021, [url](#)

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *UNAMA statement on deadly attack on a mosque in Kabul*, 2022-04-29, [url](#)

UN Human Rights Council, *Situation of human rights in Afghanistan. Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights*, 2022-03-04, [url](#)

UN News, *UN condemns 'abhorrent' terrorist attack at Kabul airport*, 2021-08-27, [url](#)

UN News, *Eight Afghan students die in explosion outside school*, 2022-01-11, [url](#)

UN Security Council, *Twenty-ninth report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team submitted pursuant to resolution 2368 (2017) concerning ISIL (Da'esh), Al-Qaida and associated individuals and entities*, 2022-02-03, [url](#)

UN Secretary-General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General*, 2019-02-28, [url](#)

UN Security Council, *Fourteenth report of the Secretary-General on the threat posed by ISIL (Da'esh) to international peace and security and the range of United Nations efforts in support of Member States in countering the threat*, 2022-01-28, [url](#)

UN Secretary-General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General*, 2022-01-28, [url](#)

US Department of State, *Afghanistan 2021 Human Rights Report*, 2022-04-12, 30, [url](#).

United States Institute of Peace (USIP), *Afghanistan*, [odaterad], [url](#)

United States Institute of Peace (USIP), *Taliban Fragmentation. Fact, fiction, and future*, 2020-03-23, [url](#)

United States Institute of Peace (USIP), *The Evolution and Potential Resurgence of the Tehrik-i-Taliban Pakistan*, maj 2021, [url](#)

United States Institute of Peace (USIP), *After the Taliban's Takeover: Pakistan's TTP problem*, 2022-01-19, [url](#)

United States Institute of Peace (USIP), *Afghanistan-Pakistan Border Dispute Heats Up*, 2022-01-22, [url](#)

United States Institute of Peace (USIP) *Afghan Taliban Views on Legitimate Islamic Governance. Certainties, ambiguities, and areas for compromise*, 2022-02-28, [url](#)

Uppsala Conflict Data Program (UCDP), *UCDP Methodology*, odaterad, [url](#)

Voice of America (VOA), *Unique Effort Reopens Girls' Schools in an Afghan Province*, 2021-12-01, [url](#)

Voice of America (VOA), *Taliban Condemn Pakistan for Alleged Cross-Border Attacks in Afghanistan*, 2022-04-16, [url](#)

Washington Post, *Panjshir Valley, last resistance holdout in Afghanistan, falls to the Taliban*, 2021-09-06, [url](#)

Muntliga källor

Afghansk juridikprofessor, digitalt möte 2021-11-09

Afghansk människorättsexpert, digitalt möte 2021-11-11

Dr. Melissa Kerr Chiovenda & Dr. Andrea Chiovenda, Assistant Professors of Anthropology at Zayed University, United Arab Emirates, digitalt möte 2021-11-09

Internationell analytiker i Afghanistan, digitalt möte 2022-03-17 och e-post 2022-04-07

Internationell NGO i Kabul, digitalt möte 2022-03-16 och e-post 2022-03-04

Internationell säkerhetsanalytiker i Kabul, e-post 2018-08-18

Oberoende afghansk analytiker, digitalt möte 2021-11-08 och e-post 2021-12-06

UCDP, e-post 2022-04-06

Tryckta källor

Rubin, B.R, *The Fragmentation of Afghanistan*, 1995 (andra upplagan)

Rubin, B.R, *Afghanistan – What Everyone Needs to Know*, 2020 (första upplagan)

Övriga källor

Migrationsverket, Rättsavdelningen, *Omständigheter som har betydelse för att bedöma konflikter inom flyktingrätten*, 2017-11-20, Dnr. 1.3.4-2017-125463